

י"ל ע"י ארגון עֵשֶׂת הַתּוֹרָה
 טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל: m072247774@gmail.com

הַתּוֹרָה

בית וועד לחניכי הישיבות
 העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
 22

אלול תשע"ו
 נושא החודש:
 התחדשות

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

אני היום' ילידתיך

דברים גדולים וחדשים ממש ובאמת - כבר אינם מעוררים תחושה כמעט, אפילו אם זו לידת ילד, או דירה חדשה, וכל שכן אם זו רק שנה חדשה או חודש חדש או רק פרי חדש. כי אכן - זקנה והתחדשות הם שני דברים סותרים.

אחד מהיסודות במשנת מוהר"ן הוא ה"התחדשות". על עצמו הוא העיד, שזה מה שעמד ביסוד עבודתו, במשך כל ימי חייו החל מקטנותו ועד הנשימה האחרונה (כמובא ב"שבחי הר"ן" ובקדמה ל"חיי מוהר"ן"), וגם בספריו הוא מעמיד זאת כאחד מיסודות היהדות, יסוד ושמו "התחדשות".

המושג הזה מלמד אותנו שני דברים יסודיים. הראשון, הוא עד כמה הנושא אינו צדדי, אלא יסודי וחשוב, עד שהוא ממש מיסודות עבודת ה' שאי אפשר בלעדיהם. והשני, שהוא אינו תלוי במשהו חיצוני שיגרום לנו להתחדש, אלא משהו שאפשר וצריך 'ליצור' אותו מעצמנו. כי כמו, הדברים החיצוניים שגורמים לכך, מתמעטים והולכים עם הגיל, וגם תחושת ההתחדשות שהם מספקים - נחלשת ומתמעטת מיום ליום. מה שאין כן כאשר אדם 'ממציא' בעצמו את ההתחדשות - הוא לא מוגבל אליהם, וגם התחושה תהיה חזקה ואמיתית.

להלן נלמד בעז"ה מדוע הנושא הזה הוא כל כך חשוב, עד שהוא משמש כיסוד לכל עבודת ה', ולאחר מכן נראה בעז"ה איך אפשר לייצר אותו, ועד כמה הוא תלוי בבחירתנו.

אסור להיות זקן

ההתחדשות איננה רק תחושה טובה בעלמא, אלא היא משמשת כמרכז הבחירה שלנו. כאשר אנו עומדים בפני בחירה - בטוב או חלילה ברע - האם ללמוד כעת, האם להתפלל בהתלהבות ובכוונה, האם להתגבר על תאוות, וכיו"ב. השיקול שלנו מושפע מאד, וכמעט בעיקר - מהעבר.

ילד שנהיה 'בר מצוה' - הגישה שלו לכל פרט מעבודת ה', חדשה לגמרי. הלימוד שלו הוא חדש לגמרי, התפילה גם כן, מי מדבר על הנחת תפילין, וכך בכל פרט. ולכן, מלבד היותו עדיין צעיר וחסר דעת אמיתית - אין דבר שיכול לנמנע ממנו להיכנס ולגמרי לעבודת ה'. זו גם הרבה פעמים התחושה של חתן. הוא אדם חדש, ומתחיל חיים חדשים, וממילא הוא יכול להיכנס מחדש - בבטחה וללא חשש - ללימוד תורה ועבודת

המשך בעמ' ב' <<<

אחד מהדברים האהובים ביותר הוא - "חדש". אנשים מאד נהנים להתחדש, ובכל פעם שנתקלים במשהו שיש בו מן ה'חדש' - מתעוררת תחושה של התרגשות, קטנה או גדולה - תלוי כמובן לפי כמות ה'חדש' שיש באותו דבר. כשנולד ילד חדש, ההתרגשות היא כמובן גדולה, לא משום שיודעים מיהו או מה הוא יהיה, אלא כי זה ממש ממש 'חדש' - יצור חדש שהגיע לעולם. דירה חדשה היא ג"כ סיבה להתרגשות מיוחדת מאד, בפרט אם היא ממש חדשה שזה עתה נבנתה. ואח"כ כל רהיט חדש וכל בגד חדש הוא סיבה להתרגשות, ולתחושה מיוחדת ואהובה של רעננות.

ואכן, אין זה דמיון, אלא דבר אמיתי וקדוש, ואשר על כן קבעו לנו חז"ל ברכה מיוחדת על דברים כאלו: "בנה בית חדש וקנה

כלים חדשים - מברך שהחינו" (ברכות נד. ובשו"ע סימן רכג). וכמובן, אין זה דווקא בבית חדש ממש ובכלים חדשים ממש, אלא די בזה שהם חדשים אצלו. כלומר, הברכה אינה על החפץ החדש, אלא על תחושת ההתחדשות. כך הוא גם כשפוגשים חבר לאחר תקופה ממושכת, שגם אז מברכים ברכה זו, כי שוב מתעוררת אותה תחושה, ואפילו על פרי חדש מברכים שהחינו.

הרי לנו שהתחושה הזאת של ההתחדשות איננה הרגשה דמיונית בעלמא, אלא תחושה אמיתית שמצדיקה ברכה, ולא סתם ברכה, אלא "שהחינו", כלומר, הרגשה הזו מעוררת את עצם נקודת החיות שלנו, וכפי שתיכף נראה בעז"ה.

למעשה, העולם צמא להתחדשות. בכל בוקר אנשים עטים בצמיאון בלתי מוסבר לשמוע או לקרוא 'חדשות', ואם פעם זה היה רק בבוקר, בזמנו זה כבר כל היום. אנשים צמודים לכל משהו שיכול לספק להם 'חדשות', והיה אם בטעות הם קבלו את אותו מידע של אתמול, האכזבה שעל פניהם תהיה נוראה.

ועם כל זה - ההתחדשות היא נדירה. אצל ילדים, כל דבר הוא סיבה להתחדשות. שנה חדשה, כיתה חדשה, מלמד חדש, ילד חדש בכיתה - כל אלו הם בשבילם כמו לידה. ואפילו ספר חדש, מחברת חדשה, או עטיפה חדשה, וכל דבר שיש בו משהו מן החדש - הוא אצלם סיבה למוסיבה. אבל ככל שגדלים, וככל שמתבגרים - ההזדמנויות שלנו להתחדש, מתמעטות והולכות, וגם תחושת ההתחדשות נשחקת והולכת.

וכאשר מתקדמים עוד יותר לקראת ימי העמידה והזקנה, תחושה זו נמוגה והולכת, עד שיכול להיות מצב בו אפילו

דבר המערכת

סיום והתחלה

עומדים אנו בסיימה של שנה נוספת, ובפתחה של שנה חדשה. "אלול" - למרות היותו החודש האחרון, הוא למעשה חודש שכל כולו התחלה. זמן חדש, ובדרך כלל גם כיתה חדשה ושיעור חדש. ובכלל, העולם כבר מתכונן לראש השנה ויום כיפור, שהם כבר בעצם השנה החדשה.

כי אכן, אין אצלנו 'סוף' והתחלה, אלא תמיד 'סופו נעוץ בתחילתו' - כל סוף הוא התחלה של משהו חדש. בסיום מסכת מתחילים את המסכת הבאה, ובסיום הש"ס מתחילים אותו שוב. ה'סוף' עבורנו הוא בסך הכל סיבה להתחיל שוב.

זה הנושא של הגליון הנוכחי - התחדשות. ההתחדשות אצל היהודי אינה תלוי בזמן או במקום, אלא היא כל הווייתו וכל מציאותו. ואם אין דברים בסביבה שיעשו לו את זה - הוא יעשה את זה לעצמו. אמרת 'יהודי' - אמרת 'חדש'.

אנחנו אוהבים 'קנינים' - כי הם יותר קרובים לשרוש, אבל לא אוהבים את ה'זקנה'. אנחנו אוהבים 'ישן' - כי זה יותר אמת, אבל שונאים את ה'התיישנות'.

רק כך, אנו יכולים לבוא ליום הדין, ולומר: "אבא שבשמים! אני מתחיל שנה חדשה, והפעם ברצינות". למרות שכבר אמרנו זאת עשרים, שלשים, או חמישים פעמים ויותר. כי באמת - מה הקשר? אתמול היה אתמול, והיום זה היום. והכל חדש לגמרי, כולל אני. וזה בדיוק מה שה'רוצה: תתחיל עוד פעם! זה הכל!!! אני מוכן לעשות שנה חדשה, ולברוא הכל מחדש, רק כדי שגם אתה תרגיש חדש!

גם עבורנו זו תחנה נפלאה. את השנה הזאת זכינו ללוות, מתחילתה ועד סופה, בשנים עשר גליונות, שיצאו לאור מידי חודש בחודשו; וניסו להאיר, כל פעם מזווית אחרת, את תוכן הזמן, ואת מה שאפשר להרוויח בו.

במשך השנה הגליון התרחב, ואף הביא בכניו כמה וכמה בשורות טובות, על כנסים, חבורות, קהילות, וכיו"ב, ואף על מאגר שידוכים מיוחד, שמתרחב והולך, וגם מצליח בס"ד.

זו השנה השנייה, בה אנו זוכים לשתות ביחד מהנחל הנובע, ולהרוות מאות אלפים נשמות צמאות, שרוצים 'לחיות' את החיים ולא להסתובב סביבם. וזו הזדמנות להודות ולשמוח על הזכות, ולהכיר טובה לכל אלו שצועדים אתנו יחד, ונותנים את הכח, וגם את הביקורת, כשצריך.

אנו תקווה לשנה נוספת, מלאה וגדושה בחיים טובים ואמיתיים, ולעוד שורה של גליונות, טובים ומשובחים יותר, וענ"פ לא פחות. ואולי לעוד שורה של בשורות טובות בנושא.

וכמובן, אי אפשר בלי להזכיר את הנסיעה לראש השנה. זו ההזדמנות שלנו להפוך את הפרט לכלל, בין מי שנוסע, בין מי שרוצה לנסוע, ובין מי שלא אווה בזה או מזה. מכל מקום ומכל פינה, אפשר להתחבר ולהתקשר, ולהיות חלק מהפסיפס הנפלא של כל נשמות ישראל, שצועקים יחד כאיש אחד בלב אחד: ה-כז-לך!
כתיבה וחתימה טובה. ולמי שזוכה - נסיעה טובה.

הנושאים הבאים:

- תשרי - יום הכיפורים
- חשוון - לימוד התורה [ב]
- כסליו - שבת קודש [ב]
- טבת - קדושת אבילה
- שבט - קדושת הברית
- אדר - בחירה וידעה

אבל, ככל שעובר הזמן, וככל שהשנים מתקדמות - אדם צובר באמתחתו הרבה מאד 'עבר', והעבר הזה רובץ על גביו ונסחב אתו לכל מקום. כך שכאשר מגיע יום חדש, ואפילו שנה חדשה - הוא בעצמו אינו חדש, אלא מחובר בעבותות וחבלים לכל הימים הקודמים והשנים הקודמות.

זה גורם שאדם נעשה כבד והולך מיום ליום. במקום להיות כמו ילד, שמקפץ והולך, וכל כולו חירות ושמחה - הוא הולך בכבדות ונושא על גביו וכתפיו את כל משא שנות חייו. כביכול מבוגר וכבד הם שתי מילים נרדפות. וממילא כל דבר שעושה - הוא עושה בכבדות. ההליכה, הלימוד, התפילה, כל מצוה, וכל הנהגה - הכל נהיה כבד.

וגם יכולת הבחירה מתמעטת והולכת. כל הזדמנות לבחור בטוב - מתחברת מיד לכל מה שהיה בעבר, ועל פי זה מוכרעת הבחירה. אם מדובר במשהו שבעבר הצלחתי בו - מוטב, ואם לא - אז הבחירה מיותרת. והרי במשך השנים, רוב הדברים שניסו - לא הצלחנו מי יודע מה, כך שממילא אם הבחירה קשורה לזה - ביטלנו כמעט לגמרי את כח הבחירה.

זה רק ההתחלה. החלק הגרוע יותר, הוא שאנו מחוברים גם בעיקר לכל העבירות והנפילות שהיו לנו במשך ההיסטוריה. וההסטוריה הזאת קובעת בדתנו מה אנחנו - טובים או רעים, וכמה. והנתון הזה שוב עומד בבסיס הבחירה שלנו כעת. אדם אומר לעצמו: אם הייתי צדיק - היה מן הראוי ללמוד כראוי ולהתפלל בכוונה ולהתנהג כראוי. אבל מאחר שאני 'מכיר את עצמי' (מאפה - מהעבר כמוכן), ואני יודע מי אני, מה פתאום שאהיה פתאום צדיק.

סופו של דבר, הקשר אל העבר - מצמצם לגמרי את יכולת הבחירה שלנו, ואת שטח החירות שנשאר לנו. וכך אנו מצטמקים מיום ליום, עד שהופכים לזקנים. ולאו דווקא בגיל, אלא במהות. כפופים וכבדים ובלתי משוחררים. ומדוע נתרגש א"כ מדבר חדש, הרי אנחנו בעצמנו לא מרשים לעצמו להיות 'חדשים'.

על כך אמר מוה"ר בחריפות: "אסור להיות זקן. לא חסיד זקן ולא צדיק זקן. זקן - אסור להיות!!!" (שיחות הר"ן נא). ובמקומות רבים נוספים הוא מדבר באריכות, שיסוד עבודתנו תלויה בכח ההתחדשות וההתנתקות מהעבר, כמו שנאמר "היום - אם בקולו תשמעו", לא אתמול ולא מחר, אלא היום!

כאשר אדם מתנתק מהעבר, ומסתכל רק על היום הזה והרגע הזה בלבד - הוא חורין לחלוטין. קודם כל הוא הוא משוחרר מכל המשא הכבד, ויכול לזקוף את גבו וליישר את כתפיו, ושנית, הוא משוחרר לגמרי לבחור בכל דבר מחדש, ממש כמו ילד, וכמו נער בר מצוה, וכמו חתן יום לאחר חופתו.

חדשים לבקרים

השאלה היא כמובן: איך עושים את זה? הרי סוף סוף לא נולדתי היום. וגם אם ארצה להתעלם מזה, יבא זקני, בפרט אם הוא צבוע באפור או בלבן, ועוד כמה דברים - ויזכירו לי את זה. האם מדובר בתחושה דמיונית שנדרשת מאתנו - פשוט להתנתק מהמציאות ולעבור לעולם שכולו דמיון? וגם מצד המצפון, וכי מותר לי להתעלם מכל מה שהיה, ולהתכחש לזה, וכי לא אני עשיתי את כל מה שעשיתי?

התשובה היא, שזו האמת. העולם הוא באמת חדש, ורק הזקנה היא הדמיון. העולם - וכל האנשים והפרטים שנמצאים בו - נבראים בכל יום מחדש, ולא רק בכל יום אלא בכל רגע, וכמו שאנו אמורים "המחדש בטובות בכל יום תמיד מעשה בראשית".

אם נוסף מעט ע"פ פנימיות: החיות של העולם הוא מהשם הו"ה שמחיה אותו. השם הזה יש בו י"ב סוגי ציפורים (הידועים לנו מתפילת מוסף של ר"ח), וזה מה שמביא לכך שישנם י"ב שעות ביום וי"ב שעות בלילה. אלו הם י"ב הציפורים שמחיים את העולם, כל שעה בציפור אחד [וכל אחד מהם בתי בחינות - יום ולילה]. זה בעצם מה שיוצר את מציאות היממה. בכל שעה - יש תת"ף חלקים, שהם הזמן המדויק של חידוש העולם. כי חידוש העולם הוא באופן כזה של 'אור ישר' ואור חוזר, כלומר: השי"ת שולח שפע חדש שמוזה נברא העולם וכל אשר בו, והשפע הזה מיד חוזר למעלה. כמות הזמן שלוקח לשפע הזה לרדת ולחזור, הוא אלף ושמנונים פעמים בשעה, והם התת"ף חלקים שישנם בשעה.

כלומר, בכל שעה העולם מתחדש אלף ושמנונים פעם. וזה מתבטא גם אצלנו בגשמיות. כמות הנשימות שאדם נושם הוא - תת"ף פעמים בשעה. כלומר, בכל נשימה שלנו, הכנסת והוצאת אויר - העולם מתחדש. ואם העולם מתחדש - מי מפריע לנו להתחדש בידח אתו? ועל כך אמר מוה"ר "אין הבל שיוצא מפי בלי התחדשות", כלומר כל נשימה היא חדשה לגמרי לגמרי.

נמצא שההתחדשות היא המציאות האמתית. כי העולם הוא באמת חדש, ולא קשור לאתמול או לרגע הקודם. ולכן הברכה על 'התחדשות' היא "שהחיינו", כי היא בסך הכל מעוררת בנו את תחושת החיים האמתית שמתחדשת בכל רגע. וזה מעורר אותנו להתחיל ולחיות מחדש. אתה רואה פרי חדש? גם אתה חדש, תתחיל לחיות, ובאמת.

הסיבה שגורמת לנו לחשוב ולהרגיש אחרת, הוא משום שבעינינו לא רואים זאת. אנו רואים את אותו עולם, אות כביש ומדרכה, אותם עצים ואנשים, אותה עיר ואותם בתים. והם גם נראים כהמשך ישיר לאתמול ולפני שנה, וגם בלים בהתאם. אבל כל זה הוא רק מחמת 'קליפת נגה' שמכסה על העולם, ויוצר אצלנו אשליה של טבע והתיישנות, וכל זה למען הבחירה.

אבל כאשר אנו בוחרים 'לקלף' את הקליפה הזו, ולהתעלם משליטת הטבע, להסתכל בעינינו של אמונה, ולהאמין שהכל חדש, וממילא גם אני חדש - לא נכנסתי לדמיון, אלא אדרבה, קילפתי את הדמיון, ונכנסתי לעולם אמיתי. תתחדש!

בעניין 'חומרות יתרות'

איתי בגליון הקודם מה שכתב הרב שמעון מאיר בקר שליט"א

ולענ"ד להעיר בכמה דברים:

בערי השדה לאסור הטלטול כמעט מעיקר הדין משום כך]. כמו כן, להחמיר בזמן קריאת שמע כשית המג"א, שהוא ספק דאורייתא, בודאי יש מקום גדול להחמיר. ומדוגמאות אלו יקיש הקורא לכל כיוצא בזה.

זה הערתי מבחינה הלכתית על ענין דבריו, שיש להבדיל בין חומרות, לבין להחמיר מעיקר הדין.

ב. ועתה אסיים בענין דעת רבינו הקדוש ז"ע על חומרות, שנראה ברור שבא לאפקי רק חומרות יתרות, וכל מקום שכתוב בפוסקים שראוי להחמיר, או טוב להחמיר, או ראוי לבעל נפש להחמיר, או במקום שמרן כתב ב'דעות סתם ויש, שהביא הדעה השניה שיש מקום להחמיר כך - בזה לא דיבר רבינו, וודאי שלבני תורה או בעלי נפש [כ"א כפי דרגתן] ראוי להחמיר.

ורק להמציא חומרות יתרות, או לחפש כל מיני שיטות, כגון בדברים שמרן בשו"ע או המ"ב [לכל אחד כפי קהילתו] מקילים, ויש איזה ספר אחר מהפוסקים או שות"ם שכותב שראוי להחמיר, זה אין לעשות בחינם. כמו"כ יש פעמים רבות שלומדים סוגיא ויוצא שבפשוטות צריך להחמיר, רק שהעולם לא נהגו כן, וסומכים על כל מיני ישובים, בזה ראוי להחמיר [כ"א כפי דרגתו].

וכמובן שחלילה לזלזל באותם שאינם מחמירים. וגם מי שידוע לפי טבעו שקשה עליו להחמיר, וגם חומרות הנ"ל יכולים לגרום לו למרה שחורה - אינו מחויב בזה, וכל לבבות דורש ה'.

בברכת התורה

ישי לוי ירושלים

הוא מה שכתב שהגדר של 'עיקר הדין', הוא מה שיוזרו הרבנים שליט"א להמון העם [כמו היושבים בפרדס חנה וישובים מעין אלו], והשאר הוא 'חומרות' שצריכים בני תורה לדעת שהם 'חומרות יתרות' ואין להסתכל על מי שאין מקיימים בעיניי רעות.

לענייני אין הדברים כן, ואף שוודאי אין להסתכל בעין רעה על מי שאינו מחמיר, מ"מ יש הרבה דברים שאינם 'חומרות יתרות' כלל, וההנהגה הראויה 'מעיקר הדין' אצל בני התורה שונה מההנהגה הראויה מעיקר הדין אצל 'עמך', שאצלם הרבה פעמים מקילים לפי הצורך, ובהרבה פעמים יש עיקר גדול להחמיר מעיקר הדין, רק שלא נהגו כך ההמון מחמת הקושי שבדבר.

ולדוגמא מה שהזכיר בעניין הטלטול בשבת [כמובן שתלוי הדבר כפי הקהילה שכל אחד משתייך], אשר יש הרבה שיטות בראשונים שרשות הרבים מהתורה היא בט"ז אמה, שלפי זה לא מועיל עירוב מהתורה, וכן פסק השו"ע, ולפי זה מהתורה אסור לטלטל, בפרט לבני ספרד שנהגו כמרן [ואפי' מרן הרב עובדיה יוסף וצ"ל ויבלחט"א הראש"ל צ"ח הג"ד יצחק שליט"א הידועים בכוחא דהתירא, מורים לבני תורה להחמיר בזה].

ואף שיש ישובים לזה, ונהגו כשיטות אחרות, מ"מ אותם שלא מטלטלים א"י 'חומרא יתירה' כלל, רק זה 'חומרא מעיקר הדין' והבן. [כמו"כ בעירוב במקומות שונים בארץ ידוע לכל העוסקים שיש הרבה בעיות, ועירוב הוא דבר מורכב ורבו המכשלות, ופעמים סומכים על כל מיני שיטות רחוקות קצת ומקילים בכל מיני עניינים, וכמדומה שדעת החזו"א הייתה

התחדשות

המסית יושב כזבוב במפתחי הלב, מתחדש עליו בכל יום, צופה ומביט להכשילו ומשום לבו לעצה הרעה הזאת, רק יחשוב כי כן מדת הבורא יתברך, ידו פשוטה לקבל שבים, לכן טוב לו להשליך פשעיו ולעשות לו לב חדש", עכ"ל.

ובהמשך הוא מביא איזה תפילה להתפלל בכל פעם שרוצה לחזור בתשובה. ומבואר שזה לא רק יסוד בעבודת השם בכללות, אלא יסוד מיוחד בעבודת התשובה, שזה עיקר עסקנו בחודש אלול.

משה: נפלא מאד. והרי המשנ"ב (בסי' תר"ג) מביא בשם הרא"ש ללמוד בימי עש"ת את 'אגרת התשובה' לרבינו יונה, ובפרט ספר 'יסוד התשובה', ולכן אף הדיפסוהו בספרי ה'סליחות', מרוב שהיו רגילים לעסוק בו בימים האלו.

כי באמת זה עיקר התשובה. וכמו שדברנו שנה שעברה באריכות (גליון מס' 9). שתיקון החטאים הוא רק 'פרט' מסוים בתשובה, אבל עיקר המשמעות של תשובה הוא לשוב להשי"ת ממקום שהוא, פשוט להסתובב ולחזור ולשוב לד'. ועיקר הקושי של האדם הוא מחמת שמרשש שהוא פגם כל כך, כל אחד לפי עניינו והרגשת לבו, וא"כ אין איש יכול להשתנות ולחזור להשי"ת, ולכן היסוד לזה הוא לשכוח לגמרי מהעבר ולהתחיל מחדש לגמרי.

אגב, ב'צעתל קטן' של רבי אלימלך מליזנסק מובא לומר את התפילה הזו של רבינו יונה לפני כל אכילה, מרוב חביבותו לתפילה זו, וע"כ גם אם קשה לעשות זאת ממש, אבל לפחות את ההרגשה הזו של ההתחדשות מומלץ להכניס להרגל החיים, החיים רק יהיו יותר טובים כך, בגשמיים ורוחניים.

וכמוכן, בתור ברסלבר, אי אפשר שלא להכניס את הנסיעה לראש השנה. אז ראוי להוסיף, שבנוגע לזה יש עניין מיוחד בהתחדשות. וכמוכא בליקוטי מוהר"ן (סוף סימן סב): 'בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק, צריך שיראה שיבא בכל פעם מחדש. לא כמו שכבר היה אצל הצדיק, ועכשיו הוא בא פעם שנית, רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, ויהיה אצלו כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון.

"כי עיקר הוא ההתחלה, כי כל התחלות קשות כנ"ל, נמצא שעיקר כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה, וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה, כן הולך ומתנהג בעבודתו, כי עיקר היא ההתחלה כנ"ל. על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היתה התחלתו כראוי, וא"כ גם כל עבודתו אינה בשלימות כראוי, כי הכל מתנהג כפי ההתחלה.

"על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבא להצדיק מחדש, בכח התלהבות גדול, והתגברות חדש לעבודת הש"ת, כדי שתהיה עבודתו כראוי כפי כח ההתחלה כנ"ל. וכן בכל פעם ופעם צריך לחשוש חששא זו, פן לא התחיל עדיין כראוי, וצריך להתחיל ולבא להצדיק בכל פעם מחדש".

יעקב: נסיעה טובה, וכתובה ותתימה טובה.

יעקב: מה שלומך משה? הרבה זמן לא נפגשנו, והנה בהשגחה פרטית פתאום אני רואה אותך.

משה: אכן, אני רואה שהשי"ת דואג שתמיד נפגש בסוף, כנראה שיש לו נחת רוח מהשיחות שלנו בעבודת ד', אז הוא כבר דואג שניפגש איך שהוא. נו איך התחיל ה'אלול' ביישיבה? **יעקב:** ברוך ד' הכל בהתחדשות נפלאה - שיעור חדש, זמן חדש, חברותא חדש, השם יעזור שזה ימשיך הלאה.

משה: אני שמח לשמוע, באמת ההתחדשות הוא דבר גדול מאוד בעבודת ד', ואם נזכה להשתמש בה הרבה ובצורה נכונה, אנו יכולים לזכות לחיים מתוקים ומלאי התחדשות, אז אולי נשוחח מעט על העניין הזה.

יעקב: אינני מבין. יש איזו עבודה שנקראת 'התחדשות' זה עניין של מציאות, שלפעמים יש דברים חדשים ולפעמים לא, האם אפשר להמציא 'התחדשות'?

משה: 'התחדשות' הוא דבר שכולם אוהבים ורוצים, ויש זה מנוף אדיר, כי אין דבר שנותן כח לאדם להשקיע כמו ההתחדשות. ובעצם כולנו רוצים להתחדש, אלא שמציאות טרדות החיים מכניסה את האדם לכבדות כזו עד שאיננו מוצאים כמעט נקודות של התחדשות, ואפילו כשכבר יש איזה דבר של התחדשות, הרבה פעמים היא נשכחת מאוד מהר, וחבל.

יעקב: אתה צודק, אז מה באמת העצה לזה להמשיך את ההתחדשות מה שיותר?

משה: העבודה שלנו היא בשני דברים, קודם כל כמו שאמרת - כשכבר יש איזה התחדשות, צריך להשתדל לשמר אותה כמה שיותר, ולא לתת לה להתפוגג כ"כ מהר. והדבר השני הוא לחפש כל הזמן איך להתחדש, ושיהיה כל הזמן דברים שנותנים לנו ההרגשה של התחדשות.

והעצה הראשונה לזה היא פשוט להחשיב את ההתחדשות, כי אמנם כולנו רוצים בעצם להתחדש, אבל לפעמים שוכחים מהרצון הזה, וממילא מתיישנים מהר, כמו שכולנו רוצים להיות בשמחה, ובעצם כל העולם מחפש להיות בשמחה, אלא ששוכחים מזה וממילא נופלים לעצבות.

לכן הדבר הראשון זה לדעת ולזכור שההתחדשות הוא דבר נפלא, שכדאי שיהיה לנו כמה שיותר, וכשחושבים ע"ז ורוצים את זה, כבר התקדמנו הרבה, כי זה גרום את שני הדברים. קודם כל זה גרום, שכשכבר יש איזה התחדשות, לא נעזוב אותה כ"כ מהר, אלא נשתדל כמה שיותר לשמר את ההרגשה הזו של ההתחדשות.

ודבר שני זה גרום - למצוא נקודות של התחדשות. כי באמת יכולים להיות לאדם הרבה הזדמנויות להתחדש, אם זה שבוע חדש, או אמילו יום חדש, וכן תחילת כל סדר, וכש"כ כשמתחיל איזה עניין חדש, סוגיא חדשה וכדומה [וכן אצל

טעימה מתורת מוהר"ן על הנשא

להתקרב להשם יתברך. ונצטוו שיתחיל מחדש ללפנס בעבודת ה' פאלו לא התחיל עדין כלל מעולם. וזה כלל גדול בעבודת ה', שצריך ומש בכל יום להתחיל מחדש. (שם סימן רסא)

להתחיל כל פעם מחדש

כבר מבואר לעיל מעניין העלויות והירידות אלפים ורבות עד אין שעור, שצריכים לעבור על האדם קודם שזוכין לעבודת השם בשלמות, ושגם על גדולי הצדיקים עבר עליהם כל זה. והעיקר להיות חזק בדעתו מאד, שיאחז בעבודת השם לעולם ולא יסתכל על שום דבר בעולם, ולא יניח עבודתו יתברך לעולם, ואפלו אם יעברו עליו, חס ושלום, כל הירידות שבעולם, אף על פי כן יהיה מתחזק בעבודת ה' בכל מה שיוכל. והעיקר שלא ליאש עצמו, חס ושלום, רק להתחיל בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל עדיין כלל לנסות עבודתו יתברך, רק עתה הוא מתחיל מחדש, וכן בכל פעם ופעם תמיד, ולפעמים צריכים להתחיל מחדש כמה פעמים ביום אחד. (משיבת נפש אות ג')

המשך בעמ' הבא <<<

בית היין

'היום' אם בקולו תשמעו

"היום אם בקולו תשמעו" (תהלים צ"ה). זה כלל גדול בעבודת השם שלא יגידו עיניו כי אם אותו היום. זה פקוק פרנסה והצטרפותו, צריך שלא יחשב מיום לתבירו, פנוצא בפספרים, וכן בעבודתו יתברך לא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום ואתו השעה.

פי' שצריך ללפנס בעבודת ה', נדמה להאדם פאלו הוא משא קבד ואי אקשר לו לשא משא קבד פון, אבל כשחשב שאין לו רק אותו היום, לא יקה לו משא קבד וגם שלא ידחה את עצמו מיום ליום לאמר: מחר אתחיל, מחר אתפלל כבנה וכתב כראוי, וכיצא בנה בשאר העבודות. כי אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואתו השעה שעומד בו כי יום הפקרתו הוא עולם אחר לגמרי היום אם בקולו תשמעו, היום ידקא, וקבן. (ליקוטי מוהר"ן סימן רע"ב)

הנפילה - כדי להתחיל מחדש

כשנפול אדם מפדגתו, ידע שפון השמים הוא, פי התרחקות תחלת התקרבות, על פן נפל שיתעורר יותר

>>> המשך

להתחיל כמה פעמים באותו יום

והיה רגיל להתחיל בכל פעם מחדש, דהיינו כשנפל ממדרגתו לפעמים, לא היה מייאש עצמו בשביל זה, רק אמר שיתחיל מחדש כאלו לא התחיל עדיין כלל ליכנס בעבודתו יתברך רק עתה הוא מתחיל מחדש. וכן בכל פעם ופעם תמיד היה רגיל להתחיל מחדש, והיה לו כמה התחלות ביום אחד, שגם ביום אחד לפעמים נפל מעבודתו והיה מתחיל מחדש, וכן כמה פעמים ביום אחד. (שבתי הר"ן אות ו)

אסור להיות זקן

גם אין טוב להיות זקן, הן חסיד זקן, והן צדיק זקן, זקן אין טוב. כי צריך רק להתחדש בכל יום להתחיל בכל עת מחדש. רק יש מה שהוא משיבא כשהוא זקן, הינו 'דבר אחר' שמוסיף כח שמזקין כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת עז:). (שיחות הר"ן אות נא)

מי יתן שזוכה לילך בזה כל ימיו בכל מה שיעבור עליו, אך שיהיה אך שיהיה נזכה בכל יום ובכל עת להתעורר מחדש. כי זה העיקר שבכל העקרם, שהזדונו על זה בפרשת קריאת שמע "אשר אנכי מצוך היום" - בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וכן בתחילת מתן תורה כתיב "ביום הזה באו מדבר סיני" ופרש רש"י שבכל יום ידמה כאלו היום הזה קבלת התורה, וכן פרש רש"י כמה פסוקים בתורה כמו "היום הזה נתייית לעם" וכו' וכן הרבה, ורבונו זכרונם לברכה צעק אלו התיבות בקול עמוק וזקן "אלט טאר מען ניט זיין" (זקן אסור להיות). (עלים לתרופה מכתב שני גא')

עיקר התשובה - להתחיל מחדש

עיקר התשובה להתחיל בכל עת מחדש, בכל יום ובכל שעה ואפילו בכל רגע בחינת "לרגעים תבתננו". שכל רגע מבתוך יום ויום ה' יתברך את האדם וימרר לו לשבוע על כל פנים ממתן שבת רעות שהם היצר הרע וכו', ועקר התקון על ידי שיש אל לבו שאינו יודע כלל וכו' (ליקוטי הלכות, הלכות תפלת המנחה הלכה ז)

מסיימים התורה ומתחילים מחדש

בכל שנה מסיימן התורה וחוזרין ומתחילין אותה פעמים הללו מראש השנה עד שמחת תורה, פי סיים התורה והתחלתה זהו בעצמו בחינת סיים וימרר השנה והתחלת השנה חדשה, וכן האדם בעצמו צריך לבחינה זאת לסיים ולהתחיל, והינו לסיים ולגמר ולסלק הכל מה שיעבר עבר ולהתחיל עתה מחדש.

וזהו בחינת "לחות ושברי לחות מנחים פארונו", פי ה'לחות' הם בחינת זכרון, פי ה'לחות' הם כל התורה שצריכו לכתבה לזכרון פנ"ל, ושברי לחות' הם בחינת שכיחה פנ"ל, ושנייה מנחים פארונו, פי אי אפשר לזכור את התורה פי אם על ידי בחינת שכיחה, על ידי שישפח ויסלק מדעתו כל מה שיעבר עליו בכל פעם באופן שלא יפול על ידי הזכרון, פי בענין הזכרון והשכיחה צריכו לפלס דרכיו, פי אף על פי שצריכו לזכור מאד את כל דברי התורה, אף על פי כן השכיחה היא טובה גדולה מאד, פי יש הרבה דברים שצריכים לשכחם ולהעבירם מדעתו דקא, פנ"ל יתבלבל ויפול. (שם, הלכות ספר תורה הלכה ו)

תפילה:

ותעוררו לעסוק תמיד בעבודתך ובתורתך הקדושה באמת ובלב שלם, וזוכה שתהיה עבודתך אצלנו חדשה בכל יום ויום, ונתחיל בכל פעם מחדש כאלו לא התחלנו עדיין מעולם לעבדך, בפרט קטני ערך כמונו, אשר באמת לא התחלתי עדיין שום התחלה אמיתיית בעבודתך. ואפילו בעת שתזכנו לעבוד אותך באמת כראוי, תזכנו תמיד להתחיל בכל פעם מחדש. וזוכה לחדש כנשר נעורינו בתורתך ובעבודתך הקדושה. ולא נפול חס ושולום לזקנה ותשות כח כלל, רק בכל יום ויום יהיו מצותיך ועבודתך בעינינו כחדשים. ואזכה להיות עז כנמר וקל כצבי רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אבינו שבשמים. "אל תשליכני לעת זקנה, ככלות כחי אל תעובני". ויקים בנו מקרא שכתוב: "וקו יהוה יחליפו כח, יעלו אבר כנשרים, ירוצו ולא ייעגו, ילכו ולא ייעפו" (ליקוטי תפילות, ח"א תפילה סב)

המדינה היה להוציא לפועל את גור הדין ביום הכתרת המלך, שאז היו עושים כבוד והדר למלך, ולמען ישמעו ויראו היה המלך מעניש או את הנידונים למוות.

השר הזה ישב בבית הסוהר והמתין לביצוע גור הדין, ובדרך כלל כל הנידונים נמצאים לאחר י"א אוש בלי שום זיק חיות על פניהם, לעומת זאת השר היה מלא חיות ושמחה, וככל שהזכירו לו את יום ההכתרה, היה גורם לו לצאת במחול ושמחה, עד שאמרו עליו שכל הנראה יצא מדעתו.

כאשר שמע על כך המלך, רצה לראותו בכך, לבש המלך בגדי סוהר וניגש לשר, והתחיל לשוחח עמו על הגור דין, והוא כמנהגו מכרכר ושמה, והמלך המשיך ללעוג עליו על כך שהשתגע, שהרי באותו יום יהיה ביצוע הדין, ואין שייך לשמוח.

עד שבה אליו השר, והתקרב אליו פנים בפנים ואמר לו: אתה לא זכית להכיר את המלך, אבל אני הייתי שר גדול ומקורב אליו מאוד, אילו הייתי יודע כמוני את גדולת המלך ועוצם טוב ליבו, מה שעושה לילות יומים רק למען תושבי המדינה, להיות מסור לכל אחד, וכי יש לך מושג בגדולתו, ובגודל גבורתו, והנה עוד מעט יבוא היום הגדול וכולם יריעו ויתנו כבוד גדול למלך, וזה כל חיותי ושמחתי. ומה לי לחשוב מעתה, שהרי זהו חלקו של מי שלא הכיר את המלך. מובן לכל, שהמלך מחל לו והשיבו על כנו, שהרי כאלו נתינים צריכים שישארו בין החיים...

במשל נורא זה מונח סוד חודש אלול ועבודת ראש השנה. כי בוודאי שהוא יום הדין, אך עיקר הדרך לצאת זכאי בדין הוא כאשר האדם מכניס את כל כוחו ותפלתו לחשוב רק מכבוד ה', והדר גאווה ועוזה, לעורר השתקקות בלב שיתגלה בעולם, וכאשר המלך רואה את הרצונות שלו להמליכו ולכבדו הרי הוא נותן לו עוד ועוד חיים טובים וארוכים.

וכי אין ראוי לבקש על חיים טובים, מדוע בכל זאת אנו מבקשים זכרון לחיים?

הדרך בו יכול האדם להתחבר למלכות ה', הוא דייקא כאשר הוא פונה להשייית בתפילה על בקשת צרכיו ומילוי משאלותיו בגשמיות, כי עיקר התפילה היא לדבר דיבור אמת, מה שמרגיש צורך לומר לה'. וכיון שסוף סוף אנו מונחים בעולם גשמי, הרי שהדיבור האמיתי של האדם הוא לדבר על מה שחסר לו, ובוה דייקא הוא ממליך את ה', שמגלה דעתו שרק ה' יכול למלא את כל משאלותיו, ואדרבא אם לא יבקש על זה, הרי זה נראה כאילו הוא מסתדר לבד בלא צורך סיוע מלעילא, ולכן הרגילנו רביז"ל לדבר ולבקש מהשייית על כל דבר שמפריע לנו, גם ענינים של גשמיות, שבוה אנו ממליכים אותו יתברך על כל פרט ופרט.

אלא שמתוך כך שמתחיל לדבר עם ה' ולהתקשר עמו, על האמת הפרטי שלו, הוא יכול להתעלות לבקש על האמת האמיתיית של רצון ה', לבקש על רוחניות, ומתוך כך להתעלות יותר לרצות רק גילוי מלכות ה' והעלאת כבודו ית', [שהוא רוב עסק התפילה בראש השנה, פיזטים בשבח גדולת הבורא ורום צבאו].

והוא גילוי נפלא של רביז"ל, שיש להתפלל ולדבר עם ה', הלוך ושוב, כלומר לדבר מהאמת שלו, ומשם להתעלות לאמת הכללי, וחוזר שוב לאמת שלו וכו', כי האמת שלו הוא הפותח ומחדש את הקשר לה'. [היא עצה נפלאה להתבודדות] (ע"פ ליקוטי" ס' יש אמת שהוא בחינת חלון ויש שהוא בחינת אב טוב אלא שיש להאיר את החלון עם האבן טוב ועין עוד בס"י יד)

נקודה נוספת ראוי לציין, שאכן עיקר הבקשה לחיים טובים הוא באמת לבקש לזכות לחיים טובים ברוחניות, להיכנס לנועם האמיתי של הקדושה. ועל זה אנו מאחלים איש לרעהו בהארת פנים "לשנה טובה תכתב ותכתב לאלתר לחיים טובים ולשלום בספרן של צדיקים אמיתיים" כלומר שזוכה להתקרב לצדיקים, ונרגיש אור תורתם הק' שהשאירו בספריהם. (ליקוטי תפילות ה', סוכה ז' פקדון ה')

מו העבודה בערב ראש השנה?

אמר רביז"ל: "אחרים היו מתברכים שיהיה להם ראש השנה כמו ערב ראש השנה אצלנו..." וכמו שאכן רואים מה שנעשה על ציונו הק'. לא נשמע כזאת, בית חרושת של תשובה, כל כך הרבה אנשים עומדים שעות ועוסקים בתשובה, חרטה וידי דברים, שופכים ליבם על היצר הרע ועל הנסיונות שלהם, צועקים ומבקשים על עצה וישועה ברוחניות. אשרי מי ששם חלקו להיות בין החבורה הקדושה הלו.

וכבר היה מעשה לפני כמה שנים. רב חשוב מאוד שנסע לראשונה בראש השנה, וכאשר נשאל כמה התפעל ביותר, השיב, שלאחר התיקון הכללי העולמי, עמדו כולם וצעקו אבינו מלכנו, וכזאת לא ראה בעולם, שצועקים ב"החזירנו בתשובה שלמה" הרבה יותר מ"כתבינו בספר פרנסה וכלכלה"... זהו בוודאי בכוחו של הרבי שמכניס באנשיו חיים של תשובה.

גם אם אין מתעורר לתשובה, בכל זאת עמוד והסתכל בעין טובה על כולם ותחבר את עצמך להיות חלק אחד מהקיבוץ הקדוש, ותשמח עצמך שזכית לקחת חלק מכל הפאר והיופי הזה, ובמחשבה כזו הנך מצטרף להיות חלק מהחשבון של כולם.

מהו עיקר עבודת ראש השנה?

הרבה מאוד נכתב בספרי רביז"ל בענין עבודת ראש השנה, אך כלליות הענין הוא לבוא לטהרת המחשבה. שפירושו לרכו את המחשבה לחשוב רק מחשבות ממציאות הבורא (ליקו"מ ס' ר"א). ועיקר המכוון של טהרת המחשבה הוא בכדי שיוכל לעסוק כל ימיו בתפילות שירות ותשבחות, אשר בזה מתבטא עיקר מלכות ה'.

ובימים אלו אנו בונים את קומת המלכות, לבנות מצאיות של מוח נקי וצח, המאיר באור של דעת והכרה בהשייית עד שנהיה דבוקים בו ונוכל להתפלל ולדבר עמו כל השנה. ולכן אנו עוסקים הרבה בימים אלו בצעקות ותפילות.

ומשום כך באמת יש להיות ראש השנה אצל הצדיק, מחמת שכל עיקר סיבת הקושי בתפילה הוא מחמת שהסטרא אחרא בלע את המחש שלנו, וטמא אותו בכל מיני סומאות. ובראש השנה הצדיק לוקח על עצמו להלחם עמו, ולהוציא ממנו את כל הקדושות שבלע מאתנו, עד שיחזור לנו קדושת המח ויפתח לנו הפה, להדבק באור אותיות התפילה, ולהשיח לבנו לפני ה' (עין באריכות בצוואת רביז"ל ליקו"מ ס' ה').

יש לי פחדים מיום הדין אם אצא זכאי?

רביז"ל אמר (שיחות הר"ן כ"א) שיש לאדם לשמור מאוד את המחשבה בראש השנה, לחשוב רק מחשבות טובות שבוודאי יטיב עמנו השייית ויתן לנו שנה טובה.

ואדרבא זהו חלק מעבודת היום לתקן את הבטחון בהשייית, כי בוודאי השייית משגיח תמיד על הבריאה, אבל עיקר גילוי ההשגחה הוא, כאשר אנו מצידנו מסתכלים ותולים בטחוננו ברחמנות הגדולה שלו. וככל שאנו שמים עינינו רק אליו, כך באמת נמשך עלינו השגחתו ית', וזוכה אותנו (ליקו"מ ס' ג' - ע"ו).

ולכן בראש השנה שאנו מתחדש מלכותו עלינו, ואנו מושיבים אותו כביכול על כסא מלכותו, הוא עיקר הזמן להישייר עינינו אליו ולבטוח בו שבוודאי יוציא לאור דינינו.

ובפרט מי שזוכה להיות בקיבוץ של רביז"ל, יש לו בוודאי לשמוח מאוד ולמלאות עצמו בבטחון שבזכות כך יצא משפטנו לאור, וזוכה לחיים טובים ומחודשים.

ענין ראש השנה עומד אצלי בסתירה, כי מצד אחד אנו מתכוונים ליום הדין ומשתדלים לצאת זכאים בדין, אך מצד שני עיקר התפילה היא על גילוי מלכות ה', וכמעט אין אנו מבקשים על עצמו שזוכה לשנה טובה.

הצדיקים המשיילו זאת, לשר גדול שנתחייב תליה, ומנהג אותו

בענין 'שבת קודש'

כבוד קוראי הגליון החשוב שיחיו.

בענין "שבת קודש" שהתבאר בגליון הקודם - חודש אב.

אקדים הקדמה קצרה. באמת לכתוב על שבת קודש, הוא כמו לכתוב על ענין 'אמונה' או 'התחזקות' וכדו', שהם דברים ללא גבול. כי גודל מעלתו, כך מרגישים שהוא נעלם, ואנחנו צריכים להוריד הרגשי קודש ממקום נסתר - להלבישם ולכסותם בלבושים שיושגו לקרוצי חומר וכו'.

[ולכן יש הרבה חוגים שהעדיפו לתת לקדושה הגבוהה לנוח במקומו, ואנחנו נעשה את שלנו במקומו, דהיינו שנעסוק במה שיש לנו מושג בחובתנו בעולמנו, אם זה במוסר, אם זה בעבודת האמונה לפי דרגת שכלנו, ולמעלה בקודש בהשגת התורה - והכל בגבול ההשגה, ואם יש דברים שיש הרגשה שהם נעלים משכלנו, הרי שאנו פטורים מלעסוק בה, ויש שהלבישו זאת בהנהגת התמימות שריבה"ק רצה שנדבוק בה, ואולי יש בזה מן האמת, והדברים צריכים הרחבה ואין כאן המקום, אבל הצד השווה שבהם] שהקושי להעביר את המקום הגבוה והנעלה שהוא מקופיא מושג מופשט באמת מן השכל - להעתיקו אל מושגי החיים השוטפים - הוא בלתי אפשרי גם בעולמנו שהאפשרויות בלתי מוגבלות, ובדרך כלל הדברים האלה הנעלים כ"כ, הם מהדברים הנוגעים אל שרשי הבריאה, שבאמת צריך להיות בעולם נעלה כדי לחוש הדברים כפי שהם, ולציירם בעולמו אנו.

אבל בכל זאת ריחם ה' עלינו, ונתן לנו צדיק אמת שהם גדולים כנביאים בשעתם, שעל זה אמרו חז"ל "בא וראה כוחם של נביאים - שיכולים לצייר צורה שלמעלה כצורה שלמטה", והכוונה בזה שיש בידם לתת לנו ציור כאן בעולמנו על אותם דברים שמעצם טבעם מוטבעים הם בעולם נעלה שלא בערכנו.

ועם החיפוש בדבריהם, וכשנרד לדייק בדבריהם הק' כיצד חיו בעוה"ז עם מושגי עולמות נעלים, נקבל איזה פרופורציה ואיזה מושג על חיות דברים אלו, וכיצד נדע גם אנו לאור באור חיות פנים שלמעלה [ולצייך, כי ברוב הפעמים אפשר לראות עין בעין כיצד הדבר תלוי רק בתפילה ובקשת רחמים שיאיר ה' עינינו בתורתו ובנפלאות דרכיו הק', ולא שח"ו בשאר דברים אינו כך, רק בדברים אלו ההכרח הוא מוחש, כי באמת אינם ניתנים להעברה במושגים פשוטים ואין כאן

המקום להאריך בזה].

ולאחר הקדמה זו אגש לעניין.

הנה בגליון חודש אב, שנראה כמאמר הראשון בנושא שבת קודש - האריך הכותב בעניין זכור ושמור, שה'זכור' הוא כיצד העולם מצד עצמו מתוקן ועומד ללא העבודה של ששת הימים, עכ"ל, אין מה להעיר על הדברים, אכן כך הוא וכנים הדברים. אבל בכל זאת הייתי רוצה להוסיף דבר על עצם הרעיון.

אנו אומרים בפרשת "ושמרו בני ישראל את השבת" כי השבת אות בין השי"ת ובין בני ישראל "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ ויום השביעי שבת" ע"כ, וכבר עמדו בזה המפרשים כיצד השביתה והמנוחה של השבת אות הוא על ששת הימים, ויש במפרשים הקדושים הרבה מיני תירוצים, יעווי"ש, כי דבריהם הק' קילורין לעיניים.

אבל חשבתי כהמשך לרעיון הכותב החשוב, כי העניין בזה הוא, כי אמרו חז"ל "מה היה העולם חסר - מנוחה, באה שבת באה מנוחה". והוא בפירש"י בראשית הבריאה בפרשת בראשית. והנראה מזה כי אין השבת 'תוספת' על הבריאה, שהיה חסר דבר והשלימו זאת, כי ממה נפשך, אם ששת ימים נעשו בשביל לעשות בהם מלאכה כמו שיש שפירשו מש"כ בפרשת 'ויכולו' אשר ברא אלוקים לעשות, דהיינו שהקב"ה ברא את העולם כדי לעשות, אם כן מהו המנוחה שבאה לעולם כשבאה שבת, הרי ששת הימים נעשו שלא למנוחה.

ואם נאמר שזה גופא נתחדש בבריאת השבת שהיה חסר יום מנוחה, כיון שששת ימים נעשו בשביל לעשות מלאכה, אם כן אין יום השבת שייך לכל ימות השבוע, שנאמר על זה שיש חסרון בכללות העולם, כמו שאין אנו אומרים על בריאת חפצי שאר הימים 'מה היה העולם חסר - כוכבים, חיות, בהמות, דשאים, צמחים, כיון שבאה יום בריאתם נעשו שלמים', ורק בשבת אנו מייחסים בריאת השבת אל כללות העולם, וכמו שמבואר בפרשה 'ויכולו השמים וכו' ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וכו'" שלא נאמר בבריאת שאר הימים הסיכום של פעולות ימים הקודמים שנוסף עליהם עוד בריאה של היום הנוכחי, ורק בשבת יש סיכום על מעשה בראשית, שמזה הוציאו חז"ל שכלליות העולם היה חסר מנוחה והגיע בשבת, שזה

מכריח מה שכתב הכותב החשוב שבשבת העולם מתוקן באופן של מנוחה בכלליות עבודת ששת ימים בלי שום צורך עבודה מצידנו.

והביאור בזה נראה, שהרי יסוד האמונה שאנו מאמינים בבריאת העולם בכלליות ובהשגחה פרטית בכל מעשנו, הוא שכל מה שאנחנו עושים בששת ימים בעצם הוא מלאכתו של הקב"ה, כי אכן אנו עושים פעולתנו ברמ"ח איברנו וש"ס"ה גידנו, אבל הוא הגומר בעדנו כמבואר בחומש דברים "כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל", והיינו כי החיל נעשה מאת הקב"ה, והוא בעל הכוחות כולם.

הכרה זו נשתרשה בקרבנו ומושרשת בתוכנו בזכות יום הנחמד שבת קודש, דהיינו שאם ח"ו לא היה השבת, היה העולם חסר הכרה זו, דהיינו הרגשת המנוחה. כי הרגשת המנוחה שייכת רק בעת שאין אני צריך להיות הגומר לכלות מלאכתי כי ה' הוא זה שגומר מלאכתי בעדי, והרי שבאפשרותי לחיות במנוחה, כי מה לי לרוץ אחר דברים שאין אני גומר בעדם כי אם ה' הבורא מחיה ומחווה בכל עת.

ומנוחה זו היה העולם חסר, עד שבאה שבת בו נתחדדה ההכרה "ויכלו השמים וכו' ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה", והאדם השובת בשבת נכנס תחת כנפי השכינה, כדוגמת עוה"ב, שאין בו שום עשייה, כי היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, ואז נכנס למנוחה שלמה כי אז "כירו וידעו בניך כי מאתך היא מנוחתם".

כללו של דבר. בשבת קודש אנו שואבים מנוחה לכל ששת הימים, בעת שאנו טרודים בטרדת הזמן להביא ולהרוויח ולהצליח כ"א במקומו ובעיסוקו, לדעת כי אנו חיים בצל מנוחה, כי בין כך הוא זה הגומר מלאכתו בכל ששת הימים. ואולי זהו עומק הדברים במה שאמרו חז"ל שכשאמר 'ויכולו' נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, היינו שבהכרה זו הרי הוא עושה את הקב"ה שותף בכל מעשיו שבכל ששת הימים, ועם שותף כזה שגומר בעדנו, הרי אנו זוכים למנוחה שלמה לא רק בשבת קודש, כי אז אין המנוחה בשלמות, שהרי אנו רדופים בעניינינו ששת ימים, אלא שעל ידי שבת קודש אנו זוכים למנוחה בכל ששת הימים, והרי"ז מנוחה שלמה.

הכותב בכל חותמי ברכות

א.פ. ירושלים

בגליון הקודם, הופיעה הודעה אודות "כינוס מרכזי - הכנה לראש השנה" המיועד לחניכי הישיבות העוסקים בתורת מוהר"ן, שיתקיים בירושלים. זאת לאחר פעמיים שכבר התקיים כינוס מסוג זה - בחודש אלול אשתקד, כהכנה לראש השנה, ובחודש אדר ב' בשנה זו, כהכנה לפורים, ולאחר ההצלחה הגדולה והתועלת המרובה שהם הביאו, הוחלט לחזור על זה שוב, בתקווה להפוך זאת בעז"ה למשהו קבוע שיתקיים אחת לגמה חודשים, כהכנה לחגים וכיו"ב.

ואכן, ההודעה עברה מפה לאוזן, ובהגיע הזמן המיועד, ביום ראשון בערב, ר"ח אלול, התקבצו ובאו בחורי חמד ואברכים יקרים מכלל ריכוזי הציבור החרדי; מבני ברק, קרית ספר, בית שמש, ביתר, אלעד, ועוד, וכמובן, מתוככי ירושלים עיה"ק - אל המקום בו התקיים הכינוס, והמקום התמלא מפה לפה.

השולחנות היו ערוכים בכיבוד עשיר, כיאה למעמד נכבד זה, והדקות הראשונות הוקדשו לפגישה והיכרות בין המשתתפים. ואכן, למרות שזו הפעם השלישית בו מתקיים כינוס שכזה - הפגישה הייתה מפתיעה ומרגשת, כשהשמחה וההתפעלות ממלאים את החלל. כל אחד מהבאים שמח לפגוש אחים ורעים השותפים אתו לדעה ולדרך, לא אחד, ולא שניים, אלא עשרות רבות של בני תורה, שבחרו כולם באותה בחירה נעימה.

כל אחד מהנוכחים עבר את המסלול שלו בדרך להיכרות עם תורתו ודרכו של מוהר"ן, והתחושה שתמיד ליוותה אותו הוא הבדידות, כביכול הוא היחיד שעושה את הצעד הזה. עובדה שהופכת את הבחירה לקשה וכבדה. אך כאשר בבת אחת מגלים ציבור גדול כל כך ואיכותי, מפארי הישיבות והכוללים, שכולם עשו את אותו צעד - ההקלה והשמחה ממלאים את הלב על גדותיו, והמשא הגדול הופך לנעים וקל.

לכתחילה, זו הייתה ועודנה מטרת הגליון הנוכחי - ליצור במה משותפת לכל ההולכים בדרך זו, ובכך להפוך מיחיד ההולך בדרך-לא-דרך, לציבור העושה את דרכו בדרך כבושה ומסודרת. ואם טובים השניים מן האחד, והחוט המשולש לא במהרה ינתק, קל וחומר הדברים כאשר מדובר בשני מאות או שלשה ויותר. ואכן, מאות ואלפי מנויים או קוראים מזדמנים העידו על התועלת העצומה שהייתה להם מזה. אך עם כל זה - אינו דומה שמיעה לראייה, ואינו דומה קריאת עלון מתוך אמונה שישנם שותפים לדעה - לראייתם בפועל בעיני בשר. וזה החידוש שהיה כאן.

את המעמד הנחה - בחן ובנעימות מיוחדת - הרב שרגא זילברמן מבני ברק. כשהוא שזור כדרכו,

דברי חיזוק משולבים בהומור חד, שריגש את לב השומעים, והעלה אותם טפח וטפחיים מעל הקרקע.

דברי פתיחה נאמרו ע"י הרב ישראל מאיר גלינסקי, שהביא את הפסוק "והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דבר ה'", ואת קושיית הרב מפניבז' כיצד נמנה רעב זה - שהוא חיובי לכאורה - באותה רשימה של תשעת הרעבונות האחרים, שהיו כולם שלילים, ואת תירוצו שאכן גם בזה יש חסרון, כי כאשר רעבים, אוכלים מכל הבא ליד בלי לבדוק אם זה לא בריא או מקולקל וכיו"ב.

לאור זאת הוא באר את המצב כיום בעולם, כאשר הרעב והצימאון הפנימי אכן שולט בכיפה, והנפש היהודית מחפשת את שלה, ואינה מניחה את הרדידות והיבשות שהייתה אפסרית עד לא מזמן. רעב זה לצערנו אכן גורם לרבים לנסות את סיפוקם במים רעים ומרים שהעולם מציע, אך מנגד, גורם לרבים למצוא דווקא את הטוב האמתי, ואת הפנימיות המתוקה והמאירה, המרווה והמשיבועה. ומכאן הנהירה הגדולה הקיימת בציבור בשנים האחרונות לפנימיות עבודת ה', כשחלקם הגדול מוצא זאת בתורת החסידות בכלל, ובתורת מוהר"ן בפרט.

לאחר מכן, נעמד הרה"ח ר' ישראל מאיר ברנר, מגדולי משפיעי ברסלב - תלמיד חכם עצום, ועובד ה' מופלג - שבעצמו גדל והתחנך בישיבות הליטאיות, והיה חלק מתוך קבוצה גדולה מישיבת פוניבז' שהתקברו לפני כארבעים שנה [ורובם משמשים כיום משפיעים בעלי שיעור קומה בברסלב]. כשהפעם באופן נדיר ומיוחד, הוא נאות לשתף את הציבור ב"סיפור התקרבותו".

כהקדמה לדבריו, הוא האריך לבאר שה'התקרבות' איננו מאורע חד-פעמי, אלא משהו שצריך להתחדש בכל יום ובכל שנה מחדש [כפי שניתן ללמוד על הנושא בגליון הנוכחי שהוקדש לנושא ה"התחדשות"], ובפרט בנוגע לנסיעה המיוחדת לראש השנה, שבכל שנה מדובר בנסיעה חדשה לגמרי.

בתוך דבריו ביאר היטב בטוב טעם ודעת מהי ההכנה לראש השנה, ומה עניינו של התקרבות לצדיקים והביטול לדבריהם, וכיצד זה פועל על נפש האדם לזכות לדברים שבעצמו לא היה יכול לזכות בשום אופן. עיניו דמעו כשסיפר בהתרגשות על ה'קיבוץ' שהיה מתקיים בירושלים בשנים עברו, כשהדרכים לאומן היו סגורות ומסוגרות, ואיך שהיום ב"ה אפשר דרא ואפשר לנסוע ללא כל מניעה, ולאחר מכן סיפר את סיפורו האישי, כשהציבור יוצא מחוזק מאד לנוכח הדברים.

לאחר מכן, התקיים 'פאנל' מיוחד בעניין הנסיעה לאומן לראש השנה, בו השתתפו שלשה אברכים חשובים ותלמידי חכמים: הרב אליהו קרשבוים - חסיד ברסלב מלידה, ועמו הרב שמואל חורווינסקי והרב יוסף חיים חדד - שהתחנכו בישיבות הקדושות, והתקרבו לדרכו של מוהר"ן. על השולחן עלו השאלות והספיקות המעסיקות בדרך כלל את האברך הליטאי אודות הנסיעה לראש השנה, ההתנהגות בדרך לשם, וההנהגה בציון הקדוש, כשכל אחד מהמשתתפים תורם את חלקו בליבון ובידור הדברים, עד להבהרתם כראוי, באופן המתקבל על הלב ועל הדעת. לאורך הפאנל ולאחריו ניכרה שביעות רצונם של המשתתפים, והתועלת המרובה שהייתה להם מהדברים.

לקראת הסיום, הופיע הרה"ח ר' משה ביננשטוק שליט"א, מגדולי משפיעי ברסלב - אף הוא בוגר ישיבת פוניבז', ומי שהוביל בפועל את התקרבותם של הקבוצה הגדולה שהוזכרה לעיל, וכיום משמש כראש ישיבת "תורת הנחל". הוא התרגש למראה הקהל, כשהוא מפטיר שצריכים לעשות שאלת חכם אולי צריך לברך "שהחינו" על מעמד שכזה, בו רואים את התקרבותם של בחורים ואברכים רציניים בני תורה לדרכו הקדושה של מוהר"ן שליט"א - שני נתונים שמשלימים זה את זה בצורה המושלמת ביותר.

הוא האריך בדברים, לבאר כיצד דרכו של מוהר"ן היא הדבר הנצרך עבור כל אחד, וכיצד היא משלימה במדויק את כל מה שכבר יש לאברך בן תורה ואת כל מה שחסר לו. כמו כן האריך לתאר את ההשתלשלות וההיסטוריה של הנסיעה לאומן לראש השנה, כפי שקיבל מהרה"ח ר' לוי יצחק בנדר - מנהיג חסידי ברסלב בדור הקודם - וביאר היטב כיצד אין בזה שום סתירה חלילה לקדושת ארץ ישראל ולחשיבות השהות בארה"ק, שמוהר"ן האריך רבות במעלתה חשיבותה ונחיצותה.

בסיום הכינוס שארך כמה שעות, קשה היה להיפרד מהמקום ומהחברים החדשים. הרושם היה חזק, מעורר, מחזק, מעודד, ומשמח. והמשתתפים כולם הודו - תרתי משמע - מקרב לב, על הכינוס שהיה כל כך נצרך וכל כך תועלת, והזמינו כמובן את הכינוס הבא.

תקוותינו שאכן נוכל לקיים עוד כנסים כאלו, הן לציבור הגברים, והן לציבור הנשים, להגדיל תורה ולהאדירה, לחזק לבבות מבקשי ה', ולהאיר בהם אור של אמת ושל גאולה, כיצד להתקרב להשי"ת ולעבדו באמת ובטוב לבב, והי נועם ה' אלוקיני עלינו.

נב. ניתן לקבל את ההקלטות מהכינוס, מחולק לרצועות. המעוניינים יפנו למערכת.

על הפרק

שופר של אהבה

רבי נחמן אומר שהשופר עושה "השלכת קולות" - הוא משליך אלינו, עד למקום שאנחנו נמצאים בו, את האהבה של השם אלינו, את הקול של השם שקורא לנו. והוא גם לוקח מעומק הנפש של כל יהודי, מהמוקמות העמוקים שאנחנו כבר לא שומעים שם את עצמנו, את הכי הכי פנימי שלנו מביא להשם.

השופר עוקף את כל הגלות, עוקף את כל החושך, עוקף את כל ההסתרה, עוקף את כל הקליפות, עוקף את כל מה שמידת הדין ראתה ואמרה: "תקשיב, אין לך בשביל מה! הם לא! הם לא מצליחים! אתה לא רואה? זה לא קורה!" השופר עוקף את כל הלא, ומחבר אותנו להשם ואת השם אלינו.

הקול של השופר הוא קול מהעלינים. זה הקול הכי עמוק שהשם אומר: "אהוב שלי, אל תיבהל, אתה תראה שאנחנו יחד כל הזמן ומעולם לא נפרדנו! זה רק אחיות עיניים, זה רק נראה כמו. אל תיבהל. אל תיבהל. תאמין לדיבורים של צדיקים. שים רגל על הגשר. תצעד צעד, ועוד צעד, ועוד אחד. אנחנו יחד כל הזמן, כמו שהיינו בהתחלה, כמו שנהיה בסוף", זה הקול של השם שקורא אלינו.

ואנחנו עונים לו מבפנים באמונה הכי עמוקה, שנכון, אנחנו מאמינים לך ובאים. אנחנו ילדיך, לא יכולים בלעדך.

שלשה הוראות לראש השנה

לסיום, ניזכר בהוראות לשעת חירום של ראש השנה לפי דיבורים של רבי נחמן:

הכלל הראשון הוא לדון לכף זכות. צריך לדעת איך הצורה של הדין בשמיים מתנהלת. יש דבר כזה ש-"נפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו" - מידת הדין רוצה שזה יהיה "מדעתו ושלא מדעתו". מה הכוונה?

כביכול, שואלים את האדם: "מה אתה אומר על ההתנהגות שלך?" אבל רוצים לשמוע את דעתו האמתית, הלא משוחדת. אז מזמנים לו סיטואציות דומות שהוא רואה אצל אנשים אחרים ומסתכלים על התגובה הפנימית שלו. איך שאדם שופט אחרים - זה משפיע עליו.

וזה דבר שצריך הרבה תפילות: "ריבוננו של עולם, תעזור לי רק לראות את הטוב ולדון לכף זכות. כי בכל מה שאני רואה ובכל מה שאני שופטת, אני בעצם שופטת את עצמי".

מאוד חשוב שתהיה לנו עין טובה. על כולם. וגם עלינו. בראש השנה זה קריטי. לראות רק טוב. ואם אנחנו לא

קטנות, וככה תוכל להעלות את הסלע למעלה". ואומר רבי נחמן: "כמו כן השם יתברך ציווה עלינו שנשא לבבנו אל כפיים אל קל בשמיים, ולבבנו הוא לב האבן. והוא אבן גדול וכבד מאוד ואי אפשר להרים אותו להשם יתברך בשום אופן, רק על ידי שניקה פטיש ונשבר ונפוצץ את לב האבן ואז נוכל להרים אותו".

אנחנו רוצים "אנא אמלוך" - נביא לך סלע, בצורה של סלע, במובן של סלע. אתה תראה, את כל זה אני אקח ואעלה...

לא, לא, אין ברירה, נשמה. הבנתי אותך. את רגילה מגיל הגן שחייבים להיות מקסימה ומצטיינת. מבריקה. מושלמת. אבל באמת לאמיתה, במקומות הפנימיים, זה לא הולך ככה. שם זה בקטן, פירור אחרי פירור.

להפסיק להיות "אנא אמלוך" זה להבין שאין מה לעשות, אני רק מה שאני עכשיו. מה שאני מצליחה - אני מצליחה, ומה שאני לא מצליחה - ריבוננו של עולם, אני לא מצליחה. אתה המלך. לא אני המלכה. אתה המלך ומה שתעזור לי יהיה לי.

פעם יישבנו את דעתנו שזו האמת? מה שתיתן לי - יהיה לי. לא רק בגשמיות; גם ברוחניות! כמה כוונה בתפילה שתיתן לי - יהיה לי. לא תיתן לי - לא יהיה לי. אני לא מולכת. אני לא "אנא אמלוך" באימהות. אני לא "אנא אמלוך" ביהדות. אני לא "אנא אמלוך" בתפילה. גם לא בהתבודדות. גם לא בשום מקום. כל מה שקצת נפתח לי, מיד אני תופסת אותו ב"אנא אמלוך". די עם זה. זה הדבר העיקרי שצריך לעשות עליו תשובה.

אין לי פה

רבי נחמן אומר שהשופר זה בחינה של האות אל"ף. המהות של אל"ף היא התחלה, הבסיס של כל הלימוד. והאל"ף, הבסיס של כל הלימוד אצל יהודי, הוא ראשי תיבות של "אין לי פה". אין לי כלום משל עצמי, אני לא יודע כלום, בבקשה, תלמדו אותי, תגידו לי, תעזרו לי.

הבעל שם טוב הקדוש אומר: עניינו של השופר זה כמו תינוק שצועק לאבא: "אבא, אבא, הושיעני!" "אבא הושיעני" בלי הסברים מפורטים. תתני צעקה. לא מנומקת. לא מוסברת. לא מפורטת. צעקה מעומק הכאב: "ריבוננו של עולם, אני רחוקה מהכול. תראה איפה אני מונחת. כל כך בשליטה, בחסימות, בריחוק. תראה את הלב שלי, ליבי בל עימי", אני רוצה שתעשה לי "ומל השם את ללבך" ואז "את לבב זרעך". הרי זה כל כך משפיע, מה שקורה לאימא קורה לכולם. בבקשה, תעזור לי."

מאז שאדם הראשון חטא בעץ הדעת, הוא התכסה בשכבה של ישות שהרחיקה אותו מהשם. חז"ל מגדירים את עיקר הישות בביטוי "אנא אמלוך" שמשמעו "אני אמלוך".

בעבר, בדורות קודמים ובחטא אדם הראשון, זה היה סוג של כוח ושל גאווה פשוטה. הרצון של דור הפלגה ודור המבול היה שהם יבראו את המציאות שלהם. הם יעשו. הם יחליטו על עצמם. כמו הילדים שאומרים: "אתה לא תחליט עליי! אימא שלי תחליט עליי! אבל גם את, אימא, לא מחליטה עליי! אני מחליט עליי!"

מי מחליט עליי זו שאלה מאוד מהותית. ועם השאלה העמוקה הזו התמודדו הדורות הראשונים. שאלת המי יחליט עליי. לא רוצה לקבל עליי עול מלכות שמיים.

לעומת זאת, בתקופה שלנו, קרוב לביאת משיח, הקרב הוא לא בזירה הרוחנית. ההתגוששות היא בנפש. אף אחת מאתנו לא חושבת שהיא תברא עולם. אף אחת מאתנו לא חצופה ממקום שמתריס כלפי שמיים. לנו יש "אנא אמלוך" אחר.

אבן של פירושים

רבי נחמן מברסלב מספר על בן מלך שמאד אהב את אבא שלו. הוא ממש יצא מגדרו מרוב כיסופים לעשות את רצון אביו והתחנן אליו: "אני כומש נכסף לעשות משהו שישמח אותך. תן לי איזה תפקיד בשבילך".

אמר לו המלך: "אתה רואה למטה את האבן הגדולה ההיא? תעלה לי אותה בבקשה לקומה העליונה בארמון".

הילד יורד למטה, מסתכל על הסלע בשמחה: "זה מה שיעשה את אבא שלי שמח? מצויין!" ניגש לסלע - לא זו. מנסה, מתאמץ - לא זו. הולך להביא מהבית כלי משא - לא זו. מיישב את דעתו - "אני אתעמל ואפתח את השרירים". עושה ימים שלמים שרירים, אוכל כל מיני דברים שמחזקים, בא לסלע - ולא זו.

הוא נהיה בצער מאוד גדול ומרגיש נבוך מאוד: "זה לא יכול להיות! את הדבר הכי פשוט הזה אני לא מצליח לעשות?" הוא מתחיל להרגיש נורא אשם ולחשוב על עצמו דברים גרועים, אין לו חמלה על עצמו.

ואז אבא שלו שרואה אותו מהחלון מנסה עד כלות הכוחות וכואב את חוסר ההצלחה, אומר לו: "תקשיב, נכון שאני רוצה שהסלע יעלה למעלה. אבל מה נראה לך, שככה באתי אליך בדרישה שאתה לא יכול לעמוד בה?! לא התכוונתי שתרים את כל הסלע הענק הזה בפעם אחת. קח פטיש חזק ותכה ותפוצץ את האבן לחתיכות

מה בקשתך?

הרבנית ד. קרשביים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

העבירי לו את התחושה הזאת בדיוק - אמונה בסיסית ברעיון, אבל פרטים רבים של קושי. ואז תראי שהמצב ישתנה. ברגע שהוא לא יהיה מאוים מצד הנסיעה, הוא יוכל להתחבר לקושי שלך ולעזור לך להירגע.

ב. שבו ביחד וטכסו עצה, תתלבטו ביחד מה המתאים ביותר למצב החדש שנוצר. אולי לא חייבים להסתיר את הסוד ה"נוראי" (כדברייך) מכל המשפחה, אולי אחד הצדדים של ההורים פחות יגלו התנגדות לכל המצב שנוצר. לפעמים דווקא הורי הבעל יארחו אותך ברצון, כי הרי הבן שלהם הוא ה"אשם", ממילא הם ירגישו אחריות להרגיע אותך.

ג. ראש השנה הוא הרי יום דין, והחיי אדם מביא שכל הסימנים שאנחנו נוהגים לעשות בליל ר"ה הם כדי להמשיך המתקן ושנה טובה. ולכן צריך להשתדל להתרחק מבעס ביותר, כי הוא פועל את ההיפך מזה, וממשיך ח"ו דינים וצרות. וגם מוהר"ן מביא, שבר"ה צריך להיות חכם לחשוב רק מחשבות טובות וחיוניות. ולכן חשוב לטכס עצה איפה כדאי לך להיות בר"ה, מקום שביאי לך הכי הרבה רגיעה במצב החדש שנוצר לך, אולי ההורים שלך הם כן מתאימים ולא יעוררו קושי נוסף?

ד. עצה נוספת שרבות מיישמות אותה, בעיקר בעלות תשובה, שאווירת החג בבית ההורים שלהם אינה מתאימה לה"ה, והיא: הן הולכות לחברה או מזמינות אליהן אחת או יותר נשים שטוב להן איתן. יש בזה הרבה מעלות; הילדים מעסיקים אחד את השני, ואפשר ליצור גם תרונות לתפילה ולתקיעות. כך גם את יכולה להתחבר לחברה שנמצאת במצב שלך, לא חייב להיות אירוח מלא, אפשר רק לאכול יחד וכו'.

ה. חפשי חברות להתמודדות. כשתבדקי, תופתעי לשמוע כמה הרבה נשים מתמודדות השנה (בס"ד) בקושי הזה... ברמה זו או אחרת, בשלות יותר או פחות. רבות מהן מסכימות שהבעל יסע, אבל הפרטים המעשיים מכבידים עליהן, או שהן לא מסכימות בלב שלם אבל מבינות שאין ע"ז ויכוח, או כל צורה אחרת שיש בנסיין הלא-קל הזה. וכך תוכלו להתחזק יחד. (אולי מערכת העלון תוכל לשדך בין הנשים הללו).

ו. בבית שמש נוצרה יוזמה של נשים. הן נוסעות למושב קוממיות ונמצאות יחד. הבנים מתפללים שם בביהכ"ס המרכזי בפקוח של אברך. אינני בקיאה בפרטים, מי שזה יכול להתאים לה, יכולה ליצור עמי קשר במס': 953229920, ואשתדל לברר לה הכל.

לסיכום: אני יוצאת מתוך נקודת הנחה - ואני מקווה שאינך כועסת עלי - שבעלך בוודאי יסע, על זה אין עוררין. השאלה היא: מה איתך? אם כן, עלייך רק לצאת מסבך הדמיון המאיים, שבעיקרו הוא דמיון ופחד המגדילים את הנסיון, ולחזק את הדמיון החיובי, ולומר לעצמך: יש לי כח לנהל את החג בצורה זו או אחרת באוירה טובה ונהדרת. תשאלי אחרות שכבר עברו את זה, ויאמרו לך שהיה בסדר ואולי אפילו נפלא.

ובקיצור, אל תתבוססי בקושי. תנסי בכל זאת לא להחמיץ את הזכות הגדולה (את לא תחמיצי גם אם ח"ו יהיה לך קשה, אבל כשמקיימים בשמחה מרווחים יותר), ולעלות לגל של התחברות לעניין. אם קשה לך לשמוע על כך, הסבירי לבעלך שעכשיו ישוחח אתך רק על הדברים הטכניים והסידוריים... אבל בר"ה כאשר ממילא הוא נסע כבר, אולי תצליחי לקרוא על גדלות ר"ה של מוהר"ן, ולדבר על כך עם הילדים אם יש מצב לכך.

וכך אולי כבר בשנה הבאה (ולא בעוד ארבעים שנה...) תוכלי כבר לומר: אני לא 'מסכימה' שבעלי יסע אני 'רוצה'!...

שאלה זו הופיעה כבר בעבר (גליון מס' 10 - אלול תשע"ה), ומחמת שהוא אקטואלי ונחוץ - הוא מובא שוב, לתועלת הקוראים

[החלק הראשון של השאלה והתשובה, הופיע בגליון 9 - אב תשע"ה, וכן במוסף לראש השנה שהופיע בחודש הקודם - אב תשע"ו]

שאלה:

לכבוד הרבנית תחי'.

קראתי את תשובתך (בגליון הקודם). שימח אותי לראות שאת מבינה את הקושי שלי, ומגדירה אותו כ'רעידת אדמה', אכן כך אני חשה. אני פוחדת, חרדה, לחוצה, מה אעשה בר"ה לבד? איך אסתיר את הסוד הנוראי מההורים של שני הצדדים? מה אעשה עם הבנים שהגיעו לגיל חינוך? איך מנהלים שלחן חג בלי אבא? בגלוי לב אומר: אינני בשלה עדיין לרעיון. אולי בעוד ארבעים שנה אוכה גם אני לכתוב כמותכם. בינתיים, זמן קצר כל-כך לפני ר"ה, וזה מלחיץ אותי ברמה שלא תתואר.

נכון ששאלותי הקודמות התמקדו גם בצד הרעיוני-ההלכתי, אבל קלטתי שבאמת לא זה מה שמציק לי, אלא בעיקר הצד הישומי. ולכן, אמנם תשובתכם נהדרת ומוסברת יפה. ובעלי מאד נהנה מכך, וחשב שהנה עכשיו אשלח אותו בתופים ובמחולות, אבל אני לא!!! להיפך, כמה שהוא מסביר לי את גדולת העניין - אני מתביישת לומר - זה מרגיז אותי יותר, ונוצר מתח רב בינינו. הוא קורא למתח זה "מניעות שצריך לשבר", ועוד דבורים מהסוג הזה שאינני רגי לה לשמוע, ואינני יודעת מה לעשות.

עלי להדגיש שאף פעם לא מנעתי אותו מהתקדמות רוחנית, אבל עכשיו אני מרגישה שזה ממש מאיים עלי. איך יוצאים מהסבך הזה?

מחכה לתשובה מהירה

ר. ג. ירושלים

תשובה:

לגברת ר. ג. היקרה והגיבורה באמת.

ריגש אותי מאד גילוי הלב והכנות שלך. לא הסתרת את חששותייך תחת מסווה של שאלות אידאולוגיות כביכול, אלא הגדרת ברור מה מאיים עליך. את כותבת אינני בשלה עדיין, מה עושים עם ההורים, עם הילדים, ועם הלבד וכו'. אז כדרכנו, בואי נעשה סדר בדברים, ונראה שבעו"ה לכל דבר יש פתרון ועצה.

תחילה, אתיחס למה שאת אומרת שהדיבורים הרוחניים מרגיזים אותך, במקום לחזק ולחבר אל הרעיון הגדול של אומן ר"ה. מדוע באמת? אנסה להסביר לך את החוששותייך הכמוסות בלב: מרגיז אותך להרגיש שבעלך לא מובין את המצוקה האמיתית שלך, ושאתן מדובר במצוקה אמיתית ביחס לפעם ראשונה של חוויה כזאת, ועוד בזמן קצר כל כך לפני ר"ה.

בעלך נלהב, הוא כבר בתוך החוויה הרוחנית, ורוצה לחבר גם אותך אליה, ולכן הוא מרעיף דיבורים נשגבים, ולא קולט למה אינך מתרגשת. וממילא גם הוא נמצא בסבך. וכך שניכם מתנהלים כאילו בדו-שיח של חרשים. ולכן עצתי:

א. הסירי את התנגדותך לעצם הרעיון. והרי את אכן לא ממש מתנגדת, כי הנה את כותבת 'אני עדיין לא בשלה, אולי בעוד ארבעים שנה...', א"כ את בעצם כן מסכימה לזה, יש פה גילוי רצון, אבל בד בבד יש גם קושי גדול. וממילא זה בדיוק מה שתעשי:

מצליחות ומרגישות עצבים ממשוהו, אז לעצום עיניים או ללכת משם מהר. אני לא רוצה, לא רוצה לשמוע, לא רוצה לדון. אני לא דנה בראש השנה.

הכלל השני והחשוב מאוד זה לשמור על הפה. בין חסידי ברסלב המון עושים תענית דיבור בראש השנה. אמנם לא הגיוני לעשות תענית דיבור בתור נשים, אבל להיזהר ולשמור על הפה מאוד מאוד מדיבורים רעים.

ואם אמרתי מילה לא טובה, אם יצא לי על הילד או פגשתי חברה ונסתפתי... מיד לעשות תשובה. מיד. כשזה עוד לך. כמו לקחת מגבון ומיד לנקות: "אוי, השם, אמרתי מילה לא לעניין. סליחה, השם, לא התכוונתי. תבטל את המילים האלה. אני לא רוצה להגיד אף מילה על אף אחד. כולם טובים ואתה שופט אותנו ברחמים."

וכמובן, גם על זה מומלץ להתפלל מראש: "ירבוננו של עולם, תעזור לי לזכור בראש השנה שהפה הוא קריטי".

כלל שלישי: לתת את הדעת על חשיבות המחשבות. בראש השנה הכול עולה במחשבה. הכול קורה בגרעין. המחשבה מאוד מאוד חשובה ויש לה השפעה עצומה. אז כמה שיותר לחשוב מחשבות טובות ולהחזיק כל הזמן את המחשבה על: איך השם הוא טוב ואיך הוא דואג לעם ישראל ואיך הוא גוזר גזרות טובות.

כדאי לדבר על זה, ואם אפשר לחשוב על זה ולזכור את זה ולייחד לזה זמן. לחשוב מגדלות השם ומטובו ומרחמי האמתיים. לחשוב על כך שהשם ברא את כל העולם בשביל להטיב לישראל. ובראש השנה הוא בורא את העולם מחדש ומשנה את הכול עכשיו בעברנו ולטובתנו.

האמת האמתית היא - שהכול הולך להיות לנו ברחמים מאוד גדולים. צריך לתת לאמת הזו כוח על ידי האמונה. האמונה שלנו היא זו שמוציאה את הטוב מהכוח אל הפועל.

וכמובן, האמת. רבי נחמן אומר שהכוח לצאת טוב בדין זה להיות אמת. בואי אמתית. אל תתחפשי. אל תפחדי. אל תיבהלי. אל תעמידי פנים. אל תעשי טרור על הילדים בבית שלא יפריעו לך בכוונות של התפילה. אל תעשי טרור על עצמך. שימי ראש על אבא בתמימות ופשיטות ותגיד לו - אבא, מה שאני באמת רוצה זה לקבל ממך עזרה וכוח, כדי להיות בשנה הבאה טובה יותר מהעומק. תן לי ולכל יקירי ולכל יקיריך, בכל מקום שהם, שנה שנירגע בה, שנה שנאמין בה, שנה שנאהב אותך ואותנו ונמלא את העולם בטוב.

שנה טובה ומתוקה

לקום וללכת

מוכנות לפנינו. התפאורה הזאת גילתה לי אלו בשורות בפיו, וכי כל אלו נועדו לדרך את המכות הקשות. הוא התיישב ורצה להציג את חוות דעתו, אך אני עצרתי אותו ואמרתי בנחישות: סליחה, דוקטור, אבל בטרם תתחיל לדבר, תביא לי בבקשה דף ועט.

הוא פתח עיניים בתמיהה: למה אתם צריכים דף ועט? "כדי לרשום!" אמרתי לו, "כדי שאוכל לזכור לפרטי פרטים את כל דבריך, ולראות את גודל הישועה שתבוא! כך אוכל להשוות ולחזות כיצד השי"ת פעל כרצונו הטוב! כי רק הקב"ה הוא המרפא, והוא לבדו ואין בלתו!" אומנם הייתה לי גם תועלת משנית ברישומים, כי כך אוכל לדעת את המינוחים הרפואיים, להתייעץ עם מומחים, ולחיות מעורה בפרטי הטיפול. אך זה היה רק מן הצד, חשתי בכל ליבי כי עלי להתכונן ולזכור את גודל הנוס. הרופא לא ממש הבין, משך בכתפיו והתאמץ להסביר עד כמה מצבה של לאהליה אנוש, קשה ביותר וחסר סיכוי. אם בכלל היא תצא מסכנת החיים בה היא שרויה, הרי שנכונה לה פגיעה מערכתית קשה מאד. מוזמן הוא לא נתקל בפגיעה קשה שכזו... וברצותו לנחם את ההורים השבורים שלפניו הוא הוסיף ואמר: "תוכלו להתנחם שהיא לא נפגעה בראש, במוח. כי לגדל ילדה נכה פוגעת ראש קשה יותר מלגדל ילדה נכה רגילה..." במילים נוראות אלו הוא ניסה ליעודד אותנו. אולם אנו שמענו אותו ורק אמרנו: רק הקב"ה יכול לקבוע מה יהיה. הם יאמרו את שלהם, אבל השי"ת ברצותו יקימנה, וברצותו יוליך אותה על שתי רגליה! לנו יש את הקב"ה!

חזרנו למחלקת טיפול נמרץ, ובשבת הזו שהייתי ליד בתי בבית החולים. המצב היה קרטי, והיו לי רגעים קשים מאד, בהם חשתי כי אנו כמעט ומאבדים אותה. השתדלתי לאורך כל השבת לנשוק את השפתיים ולא לככות. לפחות ידעתי שהילדים בבית מסודרים עם אוכל מוכן, בטעם של אימא. כן, דווקא השבוע הספקתי להכין את כל מאכלי השבת לפני שנסעתי לירושלים, וגם זו הייתה השגחה פרטית מיוחדת. רק חלות לא היו להם. כמובן אותן חלות אומללות שדאגתי להן בנסיעה ההיא - נתכרו היטב בתנור...

לאהליה הייתה כמעט שבוע מורדמת. קראתי לה בכל יום קריאת שמע וחשתי כי נשמחה שומעת ומאזינה. באותם ימים הייתי בסערת רגשות גדולה מאד, ובבוקר אחד אמרתי ללאהליה הדוממות בכי גדול: "לאהליה, תדעי לך שה' אתך. גם כשכואב לך - אף רופא לא יכול לעזור לך, רק הקב"ה יכול. תגיד לי שיעזור לך! את ילדה מיוחדת. ה' נתן לך ניסיון גדול כזה, והוא יודע שיש לך כוח לעבור אותה! תתחזקי! תתעוררי!" אני בוכה ובוכה, ומול עיניי אני רואה את שתי ידיה מורמות ונוחתות ברכות. היא ענתה לי בדרכה שלה. מתוך תהום חומרי ההרדמה שנתנו לה בשל הכאבים העזים, היא הצליחה להתרומם ולהשיב!

המשכתי לדבר אליה, קראתי באוזניה פסוק נוסף, והנה, היא שוב הרימה את ידיה לרגע קצרצר ושוב שקעה.

מהיום הראשון שלנו בטיפול נמרץ, הבאתי עמי מחברת לכתוב בה את חסדי ה'. בכל יום ישבתי וחיפשתי אלו ניסים קטנים וגדולים עשה הקב"ה עמנו. אחות מסורה אחת הבחינה במחברת והתעניינה: מה את כותבת שם? השבתי כי אני כותבת את כל החסדים שהקב"ה מרעיף עלינו. והיא התרגשה מאד. "מעולם לא ראיתי תופעה שכזו בטיפול נמרץ!"

אצבע מול אצבע

לקחנו אתנו מצלמה ופשוט צילמתי ותיעדתי את כל המתרחש עמנו, מאז אב, יש לי תמונות והסרטות מדהימות שמנציחות את ניסי הקב"ה, ומשמשות

שפת המדרכה, והסב את ההגה לכיוונה באכזריות בלתי נתפסת. הוא דרס אותה ברגליה פעם אחת, ירד ממושב לראות מה ארע, ובמקום לקרוא למוחות הצלה, חזר והזיז את האוטובוס כשהוא דורס אותה פעם שנייה.

היו אילו רגעי אימה שאי אפשר לתאר. רק הקב"ה החזיק אותי באותן שניות.

הוריתי לביתי לרוץ לשכונה, שמעתי כיצד מזועזעים אמבולנס, האונתי לניסיונות ההצלה ולהחלטה לקחת אותה להדסה עין כרם. הם אספו את בעלי מן הכולל, ודהרו לירושלים. באמצע הדרך ראו כי המצב חמור והעבירו אותה לניידת טיפול נמרץ. ומיד קמתי וירדתי מהאוטובוס חסרת נשימה. הסתובבתי סביב עצמי ללא יכולת מחשבה. איפה התחנה שאני צריכה? כיצד אגיע מרחוב שרי ישראל לבית החולים? ומה, מה קורה עם הבת שלי עכשיו?

התעשתי פתאום ושלחתי יד לעצור מוניית. נסעתי ישירות לבית החולים והגעתי עוד לפני האמבולנס מביטרו. והעודף התמוה, אותם שמונים שקלים שלא נוצלו על ידי כרגיל לקניית כרטיסיה סכסכנית - הגיע כעת לשימוש מדויק. רק תארו לכן מה הייתי עושה בלי שקל מיותר בכיס, האם הייתי נאלצת לקבץ נדבות עם הסיפור ההזוי של: "בתי נדרסה הרגע ואני חייבת לקחת מוניית לבית החולים..."? השומעים היו מגחכים ואומרים: חפשי לך תירוץ הגיוני יותר... איזו הרגשה רעה נחסכה ממני באותם שמונים שקלים שחיכו לייעודם ברגע הנכון. ועם כל הצער וההלם שהיכו בי, את ההשפלה הזו ה' מנע ממני בחסדיו.

בעיקולי הדרך

כשהביאו את לאהליה לבית החולים, הריצו אותה מיד לחדר טראומה. היא עוד הייתה בהכרה וסבלה כאבים נוראים בכל תווזה ובדיקה, ואני דרשתי בתוקף שייתנו לה הרדמה. הם עננו לבקשתי, ואני אחזתי בידה וקראתי באוזניה: כי מלאכיו יצווה לך... בידך אפקיד רוחי... והיא נרדמה. המלחמה על חייה החלה. הבהילו אותה לחדר ניתוח אפילו בלי להחתים אותנו על כל המסמכים הדרושים.

בקשתי להתיעץ, לערב עסקנים, לבדוק מה כדאי והיכן, והאחיות בקבלה צחקו מולי במרידות ואמרו: "קודם שיצילו את החיים שלה, אחר כך תבררי..."

הניתוח החל. האחות הגישה לי כוס מים לשתייה, ואני ניצלתי את ההזדמנות לברכת שהכול מעומק לבי. בקשתי שהם יענו לי אמן, וכשבירכתי אפילו האח הערבי שעמד בצד ענה אמן... הניתוח היה ארוך, ובמהלכו יצאו שני רופאים לעדכון המשפחה, כמו תמיד, אך כעת פניהם היו מושפלות ומלאות מבוכה. אנו לא התרשמנו ולא נבהלנו. הקב"ה איתנו. כך הרגשנו. רק הוא יכול לרפא, והוא כל יכול!

באותן שעות קרעו הכול שערי שמיים בעבור לאהליה. השמועה עברה ביעף, וכל אחד נרתם כמיטב יכולתו. אישה אחת, בלי להכיר אותנו, מיהרה לתת צדקה להכנסת כלה. היא ספרה לנו בהמשך כי מה שמפריד במשנה "אלו דברים" בין "ביקור חולים" להלוויית המת, אלו הם המילים "והכנסת כלה". היא נתנה צדקה לכלה כדי להעביר את לאהליה אל החיים. מישהי אחרת הזדרזה לערוך לה פדיון נפש, כנהוג בקהילתה, וזכויות שונות ורבות נעשו להצלחה.

היא יצאה מניתוח מורדמת ומנושמת, וסכנת חיים מוחשית מרחפת מעליה. אשפוז אותה במחלקת טיפול נמרץ, ושלל מכשירים מקיפים אותה מכל עבר ושומרים על פתיל חייה. למחרת, בבוקר של יום שישי, קרא לנו הרופא לשיחה רצינית. הוא הכניס אותנו לחדר סמוך, עם כורסאות נוחות, וכוסות שתייה

ארבעה חודשים ארוכים כנצה הפרידו בין לאהליה איין בת השמונה, זו שמשחקת ומקפצת בעלילות על שפת המדרכה, לבין לאהליה הנוגרת, הלומדת ללכת מחדש, ומגלה בכל צעד את אהבתו של הקב"ה.

ריאיון מרטיט עם גברת איין - אימא של לאהליה, שמלמדת גם אותנו כיצד אפשר לקום וללכת. בכל מצב ובכל מקום.

נקודת פתיחה

"שבועיים קודם לכן תכננתי לקחת את לאהליה איתי לנסיעה". משחזרת חדווה איין את אותו יום חמישי נורא, "יש אלו תשע"ב, כשענינה מצועפות. "לאהליה היא ילדת הסנדוויץ' המתוקה שלי, חמישית מתוך אחד עשר ילדים בלע"ה, ורצינית מאד למצוא את הזמן הפרטי בו נצא שתני יחד. והנה, לאחותי נולדה תינוקת ואני התכוונתי לנסוע ולבקר אותה ברוב שמחה. זו הייתה הזדמנות אידיאלית לצרף את לאהליה לנסיעה, בדיוק כמו התכנון, ומושם מה, לא לקחתי אותה. שכחתי מכל התוכניות החביבות, ורק התארגנתי בלחץ להכין את השבת כדי שאוכל לנסוע לבקר את אחותי בבית החולים.

יום חמישי עמוס, הבצק תפח לאיטו על השיש. הפרשתי חלה בכוונה, לא יודעת עד כמה חיונית היא הזכות שאני צוברת בשניות אלו. סיימתי את בישולי השבת, ומיהרתי לברר אצל שכנתי אילו גרביים כדאי לקנות עבור בתי הבכורה העולה לסמינר. עד שאני מגיעה לירושלים - אני רוצה להספיק עוד כמה סידורים, וגם גרבי הסמינר היו חלק מרשימת החספסים. התייעצתי ושמעתי אילו גרביים צנועות ואטומות דיין, ובלי לדעת, הוספתי עוד זכות להגן על משפחתי. זכות של צניעות, זכות של גרביים כנגד הרגלים... השעון התקדם, וכבר מיהרתי לקלוץ את הבצק לחלות ריחניות. התבניות הגדושות המתינו בנחת להיכנס לתנור בזו אחר זו, ואני החלטתי שלא להמתין לתום האפייה אלא להטיל על בנותי האחריות את הכנסת והוצאת התבניות.

ברגע האחרון פשפשתי בארנקי לוודא שיש לי כסף לנסיעה, ואוי, בדיוק אזלו המטבעות והשקלים, והחילותי לחפש בקדחתנות אחר סכום כסף שיספיק לי לנסיעה. בתי? בארנק השני? במגרה השמאלית? ואולי בזה הימנית? לפתע צץ מול עיניי שטר בודד של מאה שקלים ואני יצאתי לדרך בהקלה.

האוטובוס הגיע, ושוב בלי להבין מה קורה לי - בקשתי כרטיס הלוך חזור ולא כרטיסיה כהרגלי בקודש. קבלתי עודף של כשמונים שקלים ותחבתי אותם לארנקי בהיסח הדעת. האוטובוס המשיך בנסיעתו, המנהרות כבר מאחורינו וירושלים לפנינו, וקול פנימי מתחיל להציק לי: החלול! החלול! מי יודע אם שושי זכרה להוציא את התבנית מהתנור בזמן... רק שלא ישרפו!

דחיתי את המחשבה בכוח. מה כבר יכול להיות? היא אחראית ומנוסה, ואני אף פעם לא מסוג האימהות שמתקשרות להזכיר ולגנדן ושוב להזכיר לבנותיהן את המטלות שעל שכמן. ובכל זאת הקול הטורדני לא מרפה, ואני נכנעת, מוחיגת ומבקשת להזכיר את התבניות המשחוימות בחום התנור. בתי הגדולה ירדה בדיוק אז עם האלחוט לכוניסה והציצה על אחיותיה הקטנות ששחקו במדרכה.

ובאותם רגעים איזמים, בעודי באוטובוס הנכנס לירושלים, הייתי עדת שמיעה לאסון המתרחש באותן שניות בביתו: נהג אוטובוס ערבי עבר ברחוב דף היומי המתעקל, לאורך הנסיעה כולה הוא שוחח בפלאפון ודהר בחוסר זהירות, כך סיפרו הנוסעים ההמומים, וכעת הגדיל לעשות: קלט את בתי המשחקת על

אותי בהרצאותיי. צילמתי את המכשירים הרפואיים הרבים, צילמתי את לאהלה עם החמזן ועם האינפוזיה ועם המוניטור, הפלש הבזיק על הברזלים המקבעים, ועל מתקני התרופות. ולפתע, פרצה לחדר קבוצה נסערת באמצע מלאכת הצילומים שלי: היה זה מנהל המחלקה וקבוצת אחיות שנכנסו לחדר ופשטו החלו לצעוק עלי: "את אימא לא נורמלית! אין לך מה לעשות! את לא מבינה באיזה מצב הבת שלך נמצאת!!"

עניתי להם ברוגע: "אני יודעת היטב מה המצב, ובגלל זה אני מצלמת! הבת שלי לא מרגישה ולא יודעת עכשיו מה קורה איתה. אני מצלמת בשבילה. כדי שהיא תדע עד מאה ועשרים אילו ניסים גדולים הקב"ה עשה עמא! כדי שהיא לא תשכח להודות לה!!!"

המנהל טובב את אצבעו על הרקה. אהה, איבדה את דעתה המסכנה...

אך אני לא נסוגותי: "אתם צוחקים", אמרתי להם, "אבל לי יש רק רופא אחד ויחיד: הוא!" והרמתי אצבעי כלפי מעלה. "רק הוא הרופא שלי, ובעזרת ה' עוד אבוא אליכם עם לאהלה, ותראו אותה הולכת על שתי רגליה!"

כן, האמנו בכל ישותנו כי ה' הוא כל יכול. והוא רוצה בטובתנו. זהו רק ניסיון נוסף יש לו מטרה: לקרב אותנו לקב"ה. לא משנה אלו נתונים יש מסביב, אנו נמלא את רצון ה', נתחזק ונתקרב, והוא לבדו יביא את הישועה.

נגוהות של תקווה

ואז התייצב המצב. הורידו ללאהלה את ההנשמה, וכשראו שהיא נושמת בכוחות עצמה כלו להעבירה למחלקת כירורגיה ילדים. סכנת החיים המידית סרה מעליה, ברוך ה'.

ומחוץ לבית החולים, הוסיפו הכול להעתיך בעדה. מי לא זוכרת את השם: "לאה פראדל בת חדווה שרה"? אמי הצדיקה שתח' הדפיסה דפי בקשה לתפילה עם השם, ופזרה אותן בכל הסמינרים. בכל מקום בארץ ובעולם התפללו על לאהלה שלנו. היא הייתה אמורה אז לעבור ניתוח, שמראש לא נתנו לו כמעט סיכויים להצליח. הרופא רצה לוותר על הסיכוי הקלוש, אך אנחנו התעקשנו. "לכל רופא טוב יש מלאך טוב", כך אמרו לו, "ה' ישלח עמך מלאך טוב שיעשה את הניתוח!" הרופא צחק והסכים. אלפי תפילות נערכו לזכותה באותו זמן, והרופא יצא מאושר מחדר הניתוחים ואמר: אני לא מאמין, אבל הניתוח הצליח!! אנו כן האמנו. וזה היה הסוד...

החיים המשיכו בינתיים, ואנו התאמצנו להחזיק מעמד. מאז שלאהלה יצאה מטיפול נמרץ, הקפדתי בכל השבתות הבאות לשהות בבית, עם שאר הילדים. שמענו אותם, היינו אתם, והרגענו גם אותם בכל הסערה העוברת עלינו. ברור שהיו ניסיון ואתגר ששואב את כל הראש וכל הלב וכל הזמן, ועדיין ידעתי שלא אוכל להתעלם מן החיים שסביבי. החיים שלנו לא נעצרו. הם רק עלו למסלול מהיר ומאתגר יותר. החינוך והערכים שהנחנו לילדינו - לא נעלמו, ההרגלים הטובים לא אבדו במצוקת השעה. לאחר כמה ימים שבהם אחרו הבנים לתלמוד תורה, מיהרתי לעצור את הירידה. הבנתי שהרבעס לא ידעו כיצד להתייחס לילדים, אך לא הסכמתי לוותר על כך. התקשרתי למלמדים ובקשתי שלא יוותרו ולא ירחמו. נכון, אחותם בבית החולים, אולם זה לא תירוץ בשביל לרדת בלימודים!

וברוך ה', ילדי לא הפכו למסכנים. להיפך, הם הפכו לילדים טובים יותר, מבינים ורגישים יותר לזולתם.

על המורל הטוב שמרנו בכל מצב. מן היום שלאהלה התעוררה,

חזרה השמחה אל ליבנו. נאחזנו בתקווה, באמונה, ובהודיה להשי"ת. אולי לא תבינו, אך מי שפגש אותנו לא ראה הורים שבורי לב ונכאים. היינו שמחים, בוטחים ורק חיפשנו בכל רגע לראות את ניסי ה' המופלאים המתרחשים עמנו! מחברת החסדים עזרה לי מאוד באותם ימים, והזכירה לי כל העת להביט אל הטוב והרחמים.

במחלקה הכירורגית שהינו עם לאהלה מיום שישי בשבוע שלאחר התאונה, ועד ר"ח חשוון. היה זה פרק זמן קצר ומהיר יחסית, לפי כל התחזיות שנתנו לנו הרופאים. מצבה קצת השתפר, והצליחו להוריד מעליה את הברזלים שקיבעו אותה. אך עדיין הכול צפו לה נכות מלאה.

ישועה מעל הטבע

כשהיא הועברה לאלון, בית חולים שיקומי ומקצועי מאד, הרופאים שם לא הסכימו לתת לנו אף חוות דעת באשר להמשך. הם לא רצו להתחייב על שום התקדמות. הם רק בקשו לעזור לה להתמודד עם הנכות ולייצב את מצבה. המסקימום שהם קיוו לו היה - שהיא תוכל לשבת.

בשבוע של י' חשוון הצליחו לארגן עבור לאהלה שבוע מיוחד של זכויות ותפילות. עשו הפרשות חלה, נשים קבלו על עצמן קבלות בצניעות ובשמירת הלשון, נסיעות ותחינות בקבר רחל ובכותל המערבי, מבצעי ברכות ואמנים בלי סוף, המון סגולות נצברו לזכותה. חשתי שגם אני רוצה להשתתף במערך הזכויות המפעים הזה.

כבר קודם רציתי לנסוע לקברי צדיקים ולהעתיך בעד ילדתי, אך הדרכון שלי אבד, ומיילא לאהלה לא הרגישה טוב, חומה עלה וגם הכאבים בעקבות הוצאת הקיבוע הקשו עליה מאד. והנה, בדיוק באותו שבוע התחזקה לאהלה, הכאבים פחתו, והרגשתי שכעת אוכל לנסוע ליום יומיים. ניסיתי לחפש שוב את דרכוני, והפלא ופלא: הוא המתין במקומו הקבוע, כמו לא נעלם מעינינו וכאלו לא חיפשתי אותו כה רבות.

מיד בקשתי שיקנו עבורי כרטיס טיסה, וכך בין יום, הפכה הנסיעה לעובדה.

ביום חמישי עוד בקרתי אצל לאהלה וספרתי לה אודות הנסיעה הצפויה. "אל תגלי לאף אחד, אבל אני נוסעת לאומן, להתפלל עליך!" מבית החולים יצאתי ישירות לנתב"ג, ומשם לאוקראינה. לא ידעתי איך טסים ולאן הולכים, אף פעם לא טסתי לבדי קודם, ופשוט בקשתי מה' שינחה אותי ויוליך אותי, ושהכול יהיה בקלות ובלי סיבוכים. ואכן, הרגשתי כיצד הנסיעה הופכת חלקה ונעימה. הגעתי, התפללתי, והתרגשתי מאד. הייתי שם בשבת ומיד ביום ראשון חזרתי לארץ. לאחר הנחיתה הייתי מותשת ועייפה, וחשתי שאין לי כוח להתייצב מיד על משמרתי בבית החולים. התקשרתי ללאהלה, שוחחנו מעט ושאלתי אותה אם היא מסכימה שאנח היום בבית, והיא תישאר עם המתנדבת המקסימה גם הערב, וכך בבוקר אגיע אליה בכוחות מחודשים.

לאהלה הבורגת הסכימה, וכך הגעתי אליה בבוקרו של יום שני. יום שני שלא יישכח מאתנו לעולם. כ' חשוון תשע"ג.

ישבתי על ידה, ואז נכנסה הפיזיותרפיסטית הבכירה בחינוך קליל: "הי, חזרת מחו"ל?"

היא הייתה בטוחה שנסעתי להשתחרר, לבלות, ואני עניתי ספונטנית: "לא נסעתי לחו"ל! נסעתי לאומן!" "לאומן?" היא התפלאה. "מה עשית שם?" "הלכתי להתפלל". בהחרתי את המובן מאליו בעיני.

"להתפלל?! ואת חושבת שזה יעזור?" "תאמיני לי", עניתי לה בנהמת לבי, "לנסוע לשוויץ ולהחליק על השלג - לא יעזור לבת שלי. אבל לנסוע להתפלל - בוודאי יעזור!!!"

היא נדהמה. בשתיקה המומה יצאה מהחדר, והעדיפה לשלוח פיזיותרפיסטית אחרת ללאהלה.

הפיזיותרפיסטית השנייה נכנסה, ולאהלה ידעה את הייסורים הצפויים לה כעת. בגלל זמן השכיבה הרב התנוונו שרירי כפות הרגליים שלה, ולמרות שאלו לא נפגעו בתאונה, היא כבר לא יכלה להזיז אותם. הפיזיותרפיה נועדה להציל את כפות הרגליים ולמנוע את התנוונותן הסופית, וכל תנועה בהן הסבה ללאהלה כאבים איזמים.

היא נרתעה מן התרגול הקרב ובקשה לעבור לכיסא הגלגלים, אולי זה יחסוך קצת כאבים...

באמונה שלמה פלטתי לעומתה: "את רוצה לעבור? תעברי! מה הבעיה?"

הושטתי לה את ידי, והיא הרימה את ידיה ונאחזה בי. באיטיות היא הרימה את עצמה והתיישבה במיטה! אחר הורידה רגל אחרי רגל אל הרצפה, נעמדה, ומול עינינו הפעורות התחילה לצעוד!!! שתיקה מלאת הוד בחדר, נשיפות התרגשות קטועות, והמון תפילה בחלל.

פסיעה קטנה ועוד פסיעה, ועוד אחת, ועוד... ולא לכיוון כיסא הגלגלים, מה פתאום? היא הלכה עד לתחנת האחיות בפרוודור!!!

אילו צעקות ושאות של שמחה נשמעו במחלקה! כולם ידעו שזה מעל לדרך הטבע. שלושה ימים הסתובבו הכול בבית החולים נרעשים ונרגשים. הם ספרו שוב ושוב על האימא שנסעה להתפלל והביאה ישועה. שאלו אותי בהשתאות: מה, הכנסת לכספומט והוצאת ישועה? מה עשית?!

היה זה קידוש ה' עצום!

מאז הלכה לאהלה - תרתי משמע - והתקדמה. היא עברה ללכת עם הליכון, והמשיכה בלעדיו. בתנועה הוציאו מחדרה את כיסא הגלגלים לחלוטין, והיא הוסיפה ולמדה מיזמוניות שונות כמו להתכופף ולהתרומם, לעלות מדרגות ולרדת. כל התקדמות נקנתה בעמל וביזע ועם הרבה תפילות. אבל ידענו שהיא יכולה. שהיא הולכת.

ובי"ד טבת תשע"ג יצאנו מבית החולים אלון, ושחררנו הביתה כשלאהלה הולכת על שתי רגליה. ברוך הוא וברוך שמו.

כשהגענו לביקורת בהדסה, עליתי אותה למחלקת טיפול נמרץ והראיתי אותה למנהל המחלקה. כן, הוא שסובב לי אצבע על הרקה, וכעת הוא בהה בילדה וקרא: "זה לא יכול להיות! זה לא ייתכן!"

ואני רק חייכתי: "אין עוד מלבדו!" הכרזתי מיהו הרופא הפלאי. "ה' הוא האלוקים!"

לאהלה עוד נאבקה ומתמודדת. היא עוברת ניתוחים רבים ל"שיפוצים" והדרך איננה קלה. היא חוזרת ללימודים ככל תלמידה אחרת, ואפילו קופצת בחבל עם חברותיה. מפעם לפעם היא נאלצת להחסיור ולנסוע לניתוח הבא בסדרה. הניתוחים נערכים בחו"ל ויקרים מאד, וכמו כוכים בייסורים ובקשיים, לה ולכל המשפחה.

אך אנו זוכרים כי גם שם מחכה לנו התפקיד שלנו, ובכל מקום בו יישלח אותנו הבורא - נוכל לעבוד אותו יתברך בשמחה, לראות את אהבתו ואת השגחתו ולקדש את שמו באהבה.

טיול עבור הנשמה

נכתב ע"י אחד המשתתפים, מגיד שיעור בישיבה מפורסמת בבני ברק
...זו הפעם הראשונה בחיי בה אני מתחיל במסע רצוף מסוף כלה.
כבר בהתחלה הרגשתי את ההתעלות והחיבור
המיוחד להקב"ה בדרך שלא הכרתי!
תמיד הייתי מחובר וקרוב. קרוב לאמא, קרוב
לפאפא שלי, אך לאחר המסע הפנתי, שפוט לא
הפנתי קיבה מה!...
אא הפנתי כמה זמן הפסדתי אחי על חוסר קיר-
בה, על חוסר חיבור.
מהלך המסע חשתי בתחושת התעלות רוחנית
שאני ניתנת לתיאור המילים.
הניאונים שוו את ליבי!
"כוחו של הניאון" הוכיח כי בצורות אדירות.
זוהי תחושה שאין לה אח ורע בשום מקום.
נניאונים שוו הלב שמענו חדרו אל הלב ופ-
תחו מקומות סאריים. השירה בצוותא, האוירה
המיוחדת, הסיפורים, המשלים המצוררים, אלו
דברים שלא הכרתי מבית החדש.
והיצר- שפוט נתן לי הזדמנות להתבונן בצמחי
ולאשיח את ליבי, בלי רצפים חיצוניים.
וכשהלב מדבר, לא צריך כחלום.
יצאתי משם צמח בחוויות ראשיות וברצון לצוד.
אני בטוח שיש עוד המון צומח שלא נחשפתי אליו
ומקווה שאזכה לחוש בקרבת ה' אמיתית.
ישר כוח למארגנים היקרים שהקיצו רבות כדי
ליצור אוירה איכותית ומרחיבה את הדעת.

סוד ההתחזקות

עם הרב דוד גבירצמן

סדרה בת ששה מפגשים, העוסקת ביסודות ההתחזקות ע"פ פנימיות התורה, המעניקה כח להתמודדות השונות במהלך החיים בין הנושאים הנלמדים:

- מדשדוש לצמיחה – איך מתחיל תהליך ההתחזקות והצמיחה
 - 'רצוא ושוב' – לנצל את הירידות והנפילות לצורך העצמה והתעלות
 - חירות - צעדים ראשוניים בדרך לשחרור מהתמכרויות לעמוד על הראש – איך הופכים לטובה צורת הסתכלות דכאונית
 - מה שטוב בך – על נקודות טובות והנסים שהן מחוללות
 - 'אין יאוש בעולם כלל' – לא עוד סטיקה, ללמוד לחיות את זה בפועל ממש
 - רצון ברזל – לחולל שינויים מדהימים בסייעתא דשמיא ובכוחו האדיר של הרצון
- המפגשים יתקיימו בימי שלישי, בשעה 20:30-22:00, בני ברק
 לפרטים והרשמה: דוד קליגמן 0527172452

אומן בעיניים חדשות לגמרי...

הספר
'בהירות הדרך'
 מסע פנימי אל הצדיק מאת הרב דוד גבירצמן.

לו"ז פעילות במתחם "כיסופים"-אזמרה"	
שבת קודש:	
18:00	שירת הבה לזמנת הרב דוד גבירצמן
19:00	שבת אצל רבינו' - מנה שפשוט לשפול בשבת אחת אצל הצדיק מנחה ערב שבת
20:30	קבלת שבת בנפתח בריסלב, יעושים ושמחה
22:00	טעמת ליל שבת - דיבורים מורב אליהו גולדבסקי, במסגרת הסעודה
	עונג שבת עם הרב דוד גבירצמן
	בבריסלב בנפתח אפי' - על חזרת העשעשים והכיסופים, דיבורים יעושים לזמן הילול.
08:30	נחירת
10:30	קידוש חסידי שפשוט עם הרב דוד גבירצמן
	על רצוננו ונכבש' ועל סאבקי איננים בחיי הפרט והכלל
13:00	סעודה שפיה - הרב אליהו גולדבסקי
17:00	שירת הבה לראש השנה מפי הרב גבירצמן
18:00	נהג אפי עשמה פתח איך פתחברכים מה הכי חשוב ומה... סעודה שלישית - הרב אליהו גולדבסקי
20:15	חורב ונדלה
21:00	מלנו מלנו - ערב אסורה עם הרב גולדבסקי, הרב דוד גבירצמן במתחם 'ער דעה'
ראשו השנה:	
22:00	שירת הרב גבירצמן - אפי הקטן סמליץ מליכין
17:00-19:00	סעודה (למי שסוברים להצטרף לקודש ויכונן קל בסקום או אצל שינו)
18:00	מנחה חזונית
20:15	סעודת ליל ב'
21:00	סעודה - הרב אליהו גולדבסקי
22:15	עונג ליל עם הרב דוד גבירצמן
	קיי וכתת וקעדה של התחזקות' - נמרת האיוון העדין בין חזיק לרדוב.
מוטאי הוא:	
22:00	קעדין עם קלי זמר, מנגינים, ודיבורים על גדול הכוח ששפלה בחלקו מפי אורדים את כל האשפוזת בני לקחת הבהנה

דוד קליגמן | כיסופים | 052-7172452

כינוס לנשים

בעז"ה יתקיים כינוס מיוחד לנשות בני התורה
הכנה לראש השנה
הכינוס יתקיים בעיה"ק ירושלים,
ביום ראשון כ"ב אלול, בשעה 8:00 בערב.
בהשתתפות הרבנית ד. קרשבוים תחיל.
במקום יתקיים 'פאנל' מיוחד בדרכי
ההתמודדות עם הנסיעה,
עם עצות וכלים מעשיים
ציבור הנשים מוזמן לחזק ולהתחזק.
ההרשמה חובה במס': 0527149713

בשורה משמחת

בעז"ה יתקיים באומן מניין מיוחד לתפילת ראש השנה,
לאברכים בני תורה ובחורי הישיבות
- כפי נוסח הישיבות,
בבית המדרש שע"י קהילת "נצח ישראל",
לפרטים: ר' דוד 0583243003
כמו כן יתקיימו שיעורים מיוחדים לבני תורה-חניכי הישיבות,
בימים הסמוכים לראש השנה,
נא לעקוב אחרי הפרסומים.

הודעה חשובה

בעז"ה מתארגנות יחד קבוצה של נשות בני תורה [שראש המשפחה
נוסע לראש השנה] - לשהות בצוותא בסעודות החג,
עם תפילות החג, ואווירה חמה ומיוחדת.
קבוצה אחת בקרית ספר, וקבוצה שניה בירושלים.
לפרטים והרשמה: 0583243003

בשורה טובה תדשן עצם

בשמחה רבה הננו להודיע דבעז"ה יצא לאור
הספר שרבים חיכו לאורו

ספר זה ינחמנו

יצירה נפלאה - מחולק לארבע עשרים - עשרים
סימנים - ויותר סממנים פרקים - וקריוב
לשמונה מאות עמודים.

ביאורים והארות אספקת והשוואות, מדברי חכמינו דל גדולי
הדורות. בהרכבו ומשנתו של רבינו הקדוש משה רבינו אל קברו ויתן
לבו והנחתו של רבינו הקדוש, שכל מי שיבוא אל קברו ויתן
פרוטה לצדקה לעילוי נשמתו, ויאמר שם העשרה קפיטל תהלים
הידועים בשם תיקון הכללי, יאמץ וישתדל לאורך ולרחב להשיעו
ולתקנו, וכן ענין הנסיעה לרבינו על ראש השנה.

מן הדברים הנבארים בהספרי: יסודות בעניני עבודת השי"ת, השוכה
ותיקון המעשים, אמונת חכמים, כוון של צדיקים לעסוק בתיוקן נפשות
ישראל, קברי צדיקים בכלל וציון רבינו הקדוש בפרט.

מתוך הסמכת הגרי"צ רבי יעקב מאיר שכטר

שליט"א
נשה ידו והאיר לארץ ולדרים עליה בחיבורו הנודל במת
ובאיכות זה ינחמנו אשר הוא כרכא וכולה בית. לדעת
שכל דברי רבינו יסוד קדוש... ביאר היטב כמה ענינים
חשובים, עליו סוד סתרים מעבודת הצדיקים בראי עולם,
אשר כל ענינם הוא לאמר את אור התורה והאמונה בנפשות
ישראל, וגם מקומם בנינו מומנים אחי' הסתלקותם ויזרי
מבחינה נוספת, וכן נשמות ישראל להביאם אל חיקום
השלם. ק' האיר אור חדש על 'המקום הכללי' שגילה
רבינו הקדוש, ענין וסדר חיקום נלמשה וכו'. וכן מעלת
הסתלקות... גם יישב כמה מתיחות בחזרת הצדיק שיש
אשר תמוך ויחיל ליה, והכח אף שכלם ברוח ואמיתים
ומאירם... וכשמו כן הוא - זה נחמנו בשנת החושך והאפילה
ידיו, אשר בחסדו הנודל יישב לא השבית לנו נאול לחיותנו
כרמים הוא, ואמיא לפעול טבא יישב... והוא נודל ותועלת
מרבית במי החושך הלא...

מאת מחבר של הספרים הידועים:
'במסילה נעלה' 'נעם השיחות'
(פי' על ספריק שיחות הר"ן)
'זאני תמיד עמך'

מתוך הסמכת הגרי"צ רבי משה קרעמער שליט"א

משא קובי ליה, להפיק ידו לכות את ישראל בספר הקרי
דן, אשר בשמו הטוב יקבענו זה ינחמנו אשר בו ביאר ולכן
כמה יסודות במשנתו ודרשו של רבינו הקדוש אור האורות סוהרין
מבוסס על צדק, טוב טעם ודעת וקיום, דבר דבר על אפני
במשנה סודו, לדעת צדק מה פעל בימי ולירות שלום, וכן
אפיו וליקט וקבץ למקום אחד את האמנים בדברי חז"ל דברי
ישראל, בהרבה ענינים אשר דבר רבין הקדוש אשר עזר דברי הק
מתבררים חז' ומתלבנים שלמה, ומאירם את העינים ומשמים
את הלבבות, ועזר יוחזק האמונה הצדיק אמת וחסד
הנודל על דעת תורתנו הקדושה, ואמיא לפעול טבא יישב,
ואשר חזק שזכה ומכח את ישראל וכות רבינו תחיל...

עוד לא נראה כבושם הזה

אם היית או ברצונך לחיות באומן להשתמש על קברו הקדוש, או שברצונך לדעת ולהבין
יותר ענין זה - בעזרת השי"ת בספר הזה תמצא את כל הענינים מבוארים ומסודרים

קחו ברכה אל תוך ביתכם

להשיג אצל:
חנות ברסלב 110
מאה שערים ירושלים
02.628.6823

כמו כן אפשר להשיג
שאר ספרי המבואר
ספר 'תפארת המידות'
ספר 'זאני תמיד עמך'

מאגר השידוכים

בס"ד הוקם מאגר של 'שידוכים' מיוחד עבור בני התורה ההולכים לאורו של מוהר"ן
מברסלב זע"א
הן בחורים ששייכים לסגנון זה, והן משפחות שמחפשות לבתם בחור בסגנון זה. לעת
עתה כבר נרשמו משפחות רבות, וכן כמות נכבדה של בחורים. ובס"ד חלקם נמצאים
כבר בשלבים מתקדמים.
מי שמכיר בחורים מסוג זה, או משפחות מסוג זה - מוזמן לפנות אל המוקד, ולמסור את
הפרטים הנחוצים. התחייבות על דיסקרטיות מלאה
לפרטים: 0527116037

אומן אומן ראש השנה
ב \$590 בלבד
המחיר כולל ארוחה קלה ונסיעות פנים

הקבצו